

№84

27.06.2023 ел

Татарстан Республикасы
Чирмешэн муниципаль районны
Иске Кади авыл жирлегенде Советы
КАРАРЫ

Татарстан Республикасы
Чирмешэн муниципаль районнының
Иске Кади авыл жирлегенде
муниципаль хезмәт турында
нигезләмәне раслау хакында

«Россия Федерациясенде муниципаль хезмәт турында» 2007 елның 2 мартандагы №25-ФЗ, «Коррупциягә каршы тору турында» 2008 елның 25 декабрендәге №273-ФЗ Федераль законнар, «Муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы» 2013 елның 25 июнендәге №50-ТРЗ Татарстан Республикасы Законы нигезендә Татарстан Республикасы Чирмешэн муниципаль районы Советы КАРАР ЧЫГАРДЫ:

1. Татарстан Республикасы Чирмешэн муниципаль районның Иске Кади авыл жирлегенде муниципаль хезмәт турында нигезләмәне расларга (кушымта).

2. Татарстан Республикасы Чирмешэн муниципаль районы Иске Кади авыл жирлегенде Советы каарының үз көчен югалтуын танырга:

«Татарстан Республикасы Чирмешэн муниципаль районның Иске Кади авыл жирлеге» муниципаль берәмлекендә муниципаль хезмәт турында нигезләмәне раслау хакында» 2018 елның 13 мартандагы № 76;

«Татарстан Республикасы Чирмешэн муниципаль районның Иске Кади авыл жирлеге» муниципаль берәмлекендә муниципаль хезмәт турында нигезләмәне раслау хакында» 2018 елның 13 мартандагы № 76 Татарстан Республикасы Чирмешэн муниципаль районның Иске Кади авыл жирлеге Советы каарына үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында» 2018 елның 26 апрелендәге № 82;

«Татарстан Республикасы Чирмешэн муниципаль районның Иске Кади авыл жирлеге» муниципаль берәмлекендә муниципаль хезмәт турында нигезләмәне раслау хакында» 2018 елның 13 мартандагы № 76 Татарстан Республикасы Чирмешэн муниципаль районның Иске Кади авыл жирлеге Советы каарына үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында» 2018 елның 28 августындагы № 91;

«Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районның Иске Кади авыл жирлеге» муниципаль берәмлекендә муниципаль хезмәт турында нигезләмәне раслау хакында» 2018 елның 13 мартандагы № 76 Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районның Иске Кади авыл жирлеге Советы каарына үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында» 2019 елның 7 февралендәге № 112;

«Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районның Иске Кади авыл жирлеге» муниципаль берәмлекендә муниципаль хезмәт турында нигезләмәне раслау хакында» 2018 елның 13 мартандагы № 76 Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районның Иске Кади авыл жирлеге Советы каарына үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында» 2019 елның 26 июлendәге № 126;

«Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районның Иске Кади авыл жирлеге» муниципаль берәмлекендә муниципаль хезмәт турында нигезләмәне раслау хакында» 2018 елның 13 мартандагы № 76 Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районның Иске Кади авыл жирлеге Советы каарына үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында» 2019 елның 19 сентябрендәге № 132;

«Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районның Иске Кади авыл жирлеге» муниципаль берәмлекендә муниципаль хезмәт турында нигезләмәне раслау хакында» 2018 елның 13 мартандагы № 76 Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районның Иске Кади авыл жирлеге Советы каарына үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында» 2020 елның 16 мартандагы № 156;

«Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районның Иске Кади авыл жирлеге» муниципаль берәмлекендә муниципаль хезмәт турында нигезләмәне раслау хакында» 2018 елның 13 мартандагы № 76 Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районның Иске Кади авыл жирлеге Советы каарына үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында» 2020 елның 3 июлendәге № 167;

«Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районның Иске Кади авыл жирлеге» муниципаль берәмлекендә муниципаль хезмәт турында нигезләмәне раслау хакында» 2018 елның 13 мартандагы № 76 Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районның Иске Кади авыл жирлеге Советы каарына үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында» 2021 елның 30 сентябрендәге № 41;

3. Элеге каарарны Татарстан Республикасының рәсми хокукый мәгълүмат порталында бастырып чыгарырга (pravo.tatarstan.ru) һәм Чирмешән муниципаль районның рәсми сайтында Интернет мәгълүмат-телекоммуникация чeltәрендә урнаштырырга.

4. Элеге каарарның үтәлешен контролльдә тотуны Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Иске Кади авыл жирлеге башлыгы урынбасарына, Совет рәисе урынбасарына йөкләргә.

Иске Кади авыл жирлеге
башлыгы, Совет рәисе

Н.В.Мөктәсимов

**Татарстан Республикасы Чирмешэн муниципаль районының
Иске Кади авыл жирлегенде муниципаль хезмәт түрүнда
нигезләмә**

1. Гомуми нигезләмәләр

1. Чирмешэн муниципаль районының Иске Кади авыл жирлегенде муниципаль хезмәт (алга таба текст буенча «Жирлек») - хезмәт шартнамәсе (контракты) төзү юлы белән билән торган муниципаль хезмәт вазыйфаларында дайми нигездә гамәлгә ашырыла торган гражданнарның һөнәри эшчәнлеге.

2. Муниципаль хезмәткәр өчен яллаучы булып Татарстан Республикасы «Чирмешэн муниципаль районының Иске Кади авыл жирлеге» муниципаль берәмлеке тора, аның исеменнән яллаучы вәкаләтләрен яллаучы вәкиле (эш бирүче) башкара.

3. Эшкә алучының (эш бирүченең) вәкиле булып жирлек башлыгы, жирлекнең башкарма комитеты житәкчесе яки эшкә алучының (эш бирүченең) вәкиле вазифаларын башкарырга вәкаләтле башка кеше була ала.

4. Жирлектә муниципаль хезмәт Россия Федерациисе Конституциясе, «Россия Федерациисендә муниципаль хезмәт түрүнда» 2007 елның 2 мартандагы № 25-ФЗ Федераль закон һәм башка федераль законнар, Россия Федерациисенең башка норматив хокукый актлары, Татарстан Республикасы Конституциясе, муниципаль хезмәт түрүнда Татарстан Республикасы кодексы, Татарстан Республикасы Законнары, Татарстан Республикасының башка норматив хокукый актлары, муниципаль район Уставы, әлеге Нигезләмә һәм Россия Федерациисе һәм Татарстан Республикасы законнары белән билгеләнгән муниципаль хезмәтнең төп принципларына ярашлы рәвештә башка муниципаль хокукый актлар нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Муниципаль хезмәт вазыйфалары

2.1. Жирлектә муниципаль хезмәт вазыйфасы - Жирлек уставына ярашлы рәвештә барлыкка килә торган, жирле үзидарә органы яки муниципаль вазифаны биләүче затның вәкаләтләрен үтәүне тәэмим итү буенча билгеләнгән бурычлар даирәсе белән жирлекнең жирле үзидарә органында вазыйфа.

2.2. Муниципаль хезмәт вазыйфалары Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт вазыйфалары реестрына ярашлы рәвештә муниципаль хокукый актлар белән билгеләнә.

2.3. Муниципаль хезмәт вазыйфаларының икеләтә атамасы муниципаль хезмәт түрүнда Татарстан Республикасы кодексында (алга таба текст буенча – Кодекс) билгеләнгән очракларда рөхсәт ителә.

2.4. Жирле үзидарәнең башка органы (башка структур бүлекчә) житәкчесе вазифасының исеме Жирлек уставы һәм Жирле үзидарә органы турында нигезләмәләр белән билгеләнә.

2.5. Муниципаль хезмәт вазыйфалары түбәндәге төркемнәргә буленә:

- 1) муниципаль хезмәтнең югары вазыйфалары;
- 2) муниципаль хезмәтнең төп вазыйфалары;
- 3) муниципаль хезмәтнең эйдәп баручы вазыйфалары;
- 4) муниципаль хезмәтнең өлкән вазыйфалары;
- 5) муниципаль хезмәтнең кече вазыйфалары.

3. Муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен квалификация таләпләре

3.1. Муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен квалификация таләпләре һөнәри белем дәрәҗәсенә, муниципаль хезмәт (дәүләт хезмәте) стажына яки белгечлек буенча эш стажына, вазыйфа бурычларын үтәү өчен кирәклө һөнәри белемнәргә һәм күнекмәләргә куела.

3.2. Квалификация таләпләре муниципаль хокукий актлар белән расланган вазыйфа инструкцияләр белән, кодексның 8 статьясының 3 өлешендә билгеләнгән муниципаль хезмәт вазифаларын биләү өчен типовой квалификация таләпләре нигезендә билгеләнә.

3.3. Эйдәп баручы, өлкән һәм кече төркемнәрдәге муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен муниципаль хезмәт стажына яки белгечлек буенча эш стажына квалификация таләпләре билгеләнми.

3.4. Өлеге статья максатларында муниципаль хезмәт стажын билгеләгәндә тиешле вазыйфа төркемнәренә дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларында һәм аларга тинләштерелгән хәрби һәм хокук саклау вазыйфаларында эш стажы да исәпкә алына.

3.4.1. Эгәр муниципаль хезмәткәрнең вазыйфа инструкциясендә муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү өчен кирәклө белгечлеккә, әзерлек юнәлешенә квалификация таләпләре каралган булса, белгечлек буенча эш стажын, әзерлек юнәлешен исәпләгәндә, әлеге белгечлек буенча, граждан (муниципаль хезмәткәр) тарафыннан күрсәтелгән белгечлек буенча белем һәм (яки) квалификация турында документ алғаннан соң әзерлекнен бу юнәлеше буенча эшнең хезмәт чоры кертелә.

3.4.2. Муниципаль хезмәткәрнең вазыйфа инструкциясендә белгечлеккә, әзерлек юнәлешенә карата квалификация таләпләре каралмаган очракта, белгечлек, әзерлек юнәлеше буенча эш стажын исәпләгәндә, күрсәтелгән стажга муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү өчен кирәклө белем һәм күнекмәләр алган гражданның (муниципаль хезмәткәрнең) эш чорлары муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү өчен квалификация таләпләренә туры килә торган дәрәҗәдәге һөнәри белем турында документ алғаннан соң кертелә.

3.5. Контракт буенча билгеләнә торган башкарма комитет житәкчесе вазыйфасына кандидатларга өстәмә таләп итеп, кимендә биш ел идарә итү эшчәнлеге тәжрибәсе булуы билгеләнә. Идарә итү эшчәнлеге дип әлеге өлештә житәкче, оешма житәкчесе урынбасары, дәүләт органы, муниципаль орган, шулай ук аларның структур бүлекчәләре житәкчеләре вазифаларында эшләү аңлатыла.

3.5.1. Белгеч яисә магистрның кызыл дипломы булган затлар өчен диплом бирелгән көннән алыш өч ел дәвамында муниципаль хезмәт стажына яисә муниципаль хезмәтнең төп вазыйфаларын биләү өчен белгечлек, әзерлек юнәлеше буенча эш стажына карата

квалификация таләпләре билгеләнә - муниципаль хезмәт стажына кимендә ярты ел яисә белгечлек, әзерлек юнәлеше буенча бер ел эш стажы.

3.5.2. 2020 елның 1 октябреннән соң авыл жирлеге башкарма комитеты житәкчесе урынбасары (секретаре) вазыйфасын биләү өчен әлеге Нигезләмәнең 3.2 пунктындагы өченче абзацында каралган квалификация таләпләре 2020 елның 1 октябренә кадәр вазыйфага билгеләнгән муниципаль хезмәткәрләргә һәм әлеге пункт нигезендә кабул ителгән муниципаль хокукий актларда каралган тиешле квалификация таләпләренә карата кулланылмый.

3.5.3. Муниципаль хезмәт вазыйфаларының өлкән һәм (яисә) кече төркемнәре вазыйфаларын биләү өчен 2022 елның 1 гыйнварына кадәр һөнәри белем дәрәҗәсенә квалификация таләпләре куелмый дип билгеләргә (урта гомуми белем булган очракта), әгәр муниципаль хезмәтнең тиешле вазыйфасы буенча вазыйфаи бурычларына «Татарстан Республикасында тәртипне саклауның жәмәгать пунктлары турында» 2015 елның 25 апрелендәге № 33-ТРЗ Татарстан Республикасы Законы нигезендә жәмәгать тәртибен тәэмин итүдә катнашу керсә.

4. Муниципаль хезмәткәрләрнең класс чиннары, аларны муниципаль хезмәткәрләргә бирү тәртибе, муниципаль хезмәтнең сыйныф чинин саклау һәм аннан мәхрум иту

4.1. Класс чиннары муниципаль хезмәткәрләргә бирелә һәм муниципаль хезмәткәрләрнең һөнәри әзерлек дәрәҗәсенән муниципаль хезмәт вазифаларын биләү өчен квалификация таләпләренә туры килүен күрсәтә.

4.2. Жирлектә муниципаль хезмәткәрләргә түбәндәге сыйныф чиннары бирелә:

муниципаль хезмәтнең югары вазифаларын биләүче - 1, 2 яки 3 нче класслы чын муниципаль киңәшче;

муниципаль хезмәтнең төп вазифаларын биләүче - 1, 2 яки 3 класслы муниципаль киңәшче;

муниципаль хезмәтнең эйдәп баручы вазыйфаларын биләүче - 1, 2 яки 3 нче класслы муниципаль хезмәт киңәшчесе;

муниципаль хезмәтнең өлкән вазифаларын биләүче - муниципаль хезмәтнең 1, 2 яки 3 класслы референты;

муниципаль хезмәтнең кече вазифаларын биләүче - муниципаль хезмәтнең 1, 2 яки 3 класслы секретаре.

4.3. Муниципаль хезмәт вазыйфаларын югарыда күрсәтелгән төркемнәргә керту Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт вазыйфалары реестрына ярашлы рәвештә башкарыла.

4.4. Класс чиннары муниципаль хезмәткәрләргә муниципаль хезмәт вазифалары төркеме чикләрендә муниципаль хезмәтнең биләнә торган вазифасына ярашлы рәвештә, элеккеге класс чининда булган вакытын исәпкә алып, эзлекле рәвештә бирелә.

4.5. Класс дәрәҗәсе беренче яки чираттагысы булырга мөмкин.

4.6. Билгеле бер төркем муниципаль хезмәт вазифасына беренче тапкыр билгеләнгән муниципаль хезмәткәрләргә 3 нче класслы класс чины бирелә.

4.7. Федераль дәүләт граждан хезмәтенең класс чины, дипломатик ранги, хәрби яки маҳсус исеме, Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәтенең яки Россия Федерациясенең башка субъектының класс чины, муниципаль хезмәтнең квалификация разряды булган граждан муниципаль хезмәткә кергәндә, беренче класс чины ана муниципаль хезмәт вазифалары төркеме чикләрендә биләгән вазифасына ярашлы бирелә.

4.8. Муниципаль хезмәткәргә класс чинын бирү максатларында 4.7 пунктка ярашлы рәвештә Кодекста билгеләнгән муниципаль хезмәтнең квалификация разрядлары һәм класс чиналары нисбәте, Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт вазыйфалары һәм Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфалары нисбәте, Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте сыйныф чиннары һәм федераль дәүләт граждан хезмәте, Россия Федерациясенең башка субъектының дәүләт граждан хезмәте сыйныф чиннары нисбәте кулланыла, шулай ук федераль дәүләт гражданлык хезмәтенең сыйныф чиннары, дипломатик ранглар, хәрби һәм махсус званиеләр нисбәте.

4.9. Муниципаль хезмәткәргә чираттагы класс чинын биргәндә федераль дәүләт граждан хезмәтенең тиешле класс чинында, дипломатик рангта, хәрби яки махсус званиедә, Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәтенең яки Россия Федерациясенең башка субъектының класс чинында, муниципаль хезмәтнең квалификация разрядында булу дәвамлылығы исәпкә алына.

4.10. Беренче класс чины муниципаль хезмәткәргә сынау уышлы тәмамланганнан соң бирелә, ә әгәр сынау билгеләнмәгән булса, муниципаль хезмәткәр муниципаль хезмәт вазифасына билгеләнгәннән соң өч айдан да иртәрәк түгел.

4.11. 2 нче һәм 3 нче сыйныфларның муниципаль хезмәт секретаре һәм референты сыйныф чиннарында булуның минималь вакыты бер ел тәшкил итә, муниципаль хезмәт киңәшчесе һәм 2 нче һәм 3 нче сыйныфларның муниципаль киңәшчесе - ике ел, 2 нче һәм 3 нче сыйныфларның чын муниципаль киңәшчесе - бер ел булып тора. Секретарь, референт, муниципаль хезмәт киңәшчесе, муниципаль киңәшче һәм 1 нче класслы чын муниципаль киңәшче сыйныф чинында булу вакыты билгеләнми. Курсәтелгән муниципаль хезмәткәрләрнең сыйныф чинында күтәрелү аларны тиешле төркемдәге муниципаль хезмәтнең югары вазифаларына күчергәндә мөмкин.

4.12. Бирелгән класс чинында булу вакыты ул бирелгән көннән исәпләнә.

4.13. Класс чины бирү көне булып класс чины бирү турында карар кабул ителгән көн санала. Квалификация имтиханы нәтижәләре буенча класс чины бирелгән очракта, муниципаль хезмәткәрләрнең квалификация имтиханын тапшыру көне класс чины бирелгән көн дип санала.

4.14. Чираттагы сыйныф чины муниципаль хезмәткәргә элекке сыйныф чинында муниципаль хезмәтне үтү өчен билгеләнгән срок тәмамланганнан соң, муниципаль хезмәткәрләрнең үз хезмәт бурычларын тиешенчә үтәве һәм муниципаль хезмәткәргә бирелә торган сыйныф чиннара тиң яки аннан югарырак сыйныф чины каралган муниципаль хезмәт вазыйфасын биләве шартларында бирелә.

4.15. Чираттагы сыйныф чины дисциплинар жәзалары булган муниципаль хезмәткәрләргә, шулай ук хезмәт тикшерүе үткәрелгән яки жинаять эше кузгатылган муниципаль хезмәткәрләргә бирелми.

4.16. Муниципаль хезмәттә махсус аерымлыклары өчен бүләкләү чарасы буларак муниципаль хезмәткәргә класс чины бирелергә мөмкин:

1) әлеге Нигезләмәнең 4.11 пунктында тиешле сыйныф чиннара муниципаль хезмәтне үтү өчен билгеләнгән срок тәмамланганчы, әмма элек бирелгән сыйныф чиннара алты ай булудан да иртәрәк түгел, - муниципаль хезмәт вазифаларының бу төркеменә туры килгән чираттагы сыйныф чиннан югары түгел;

2) биләнә торган вазыйфа керә торган муниципаль хезмәт вазыйфалары төркеме чикләрендә класс чиннары эзлеклелеген сакламыйча гына бер баскычка югарырак, - 1 нче класс - 3 нче класс чины булган муниципаль хезмәткәргә, әмма әлеге Нигезләмәнең 4.11 пунктында 3 нче класс чиннара муниципаль хезмәтне үтү өчен билгеләнгән срок тәмамланганнан да иртәрәк түгел.

4.17. Муниципаль хезмәткәрне вазыйфаларның элеккеге төркем чикләрендә муниципаль хезмәтнең югарырак вазифасына билгеләгәндә, аңа чираттагы класс чины бирелә ала, әгәр әлеге Нигезләмәнен 4.11 пунктында билгеләнгән аның элеккеге класс чиньинда булу вакыты тәмамланса.

4.18. Муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәт вазифаларының элек биләгәннән югарырак төркеменә карый торган муниципаль хезмәт вазифасына билгеләгәндә, күрсәтелгән хезмәткәргә, әгәр бу класс чины муниципаль хезмәткәрнең класс чиньинан югарырак булса, муниципаль хезмәт вазифалары төркеме өчен беренче булган класс чины бирелә. Бу очракта класс чины эзлеклелекне сакламыйча һәм элеккеге класс чиньинда булу вакытын исәпкә алмыйча бирелә.

4.19. Муниципаль хезмәт вазыйфаларын вәкаләтләрнең билгеле срокына биләүче муниципаль хезмәткәрләргә, муниципаль хезмәт вазыйфаларының югари төркеменә караган муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүче муниципаль хезмәткәрләрдән тыш, класс чины квалификация имтиханы нәтижәләре буенча бирелә. Квалификация имтиханы дәүләт граждан хезмәткәрләре тарафыннан квалификация имтиханын тапшыру өчен билгеләнгән тәртиптә үткәрелә.

4.20. Муниципаль хезмәткәрләргә сыйныф чины муниципаль район Башлыгы тарафыннан муниципаль хезмәткәрнең турыдан-туры житәкчесе тәкъдим иткәннән соң бирелә.

Класс чины муниципаль хезмәт вазифаларын биләүче муниципаль хезмәткәрләргә бирелә:

1) жирлекнең Башкарма комитетында - жирлекнең Башкарма комитеты житәкчесе тәкъдиме буенча;

Тәкъдимгә муниципаль хезмәткәрнең һөнәри әзерлек дәрәҗәсенең муниципаль хезмәт вазыйфалары классификациясенә ярашлы рәвештә муниципаль хезмәт вазыйфаларына куелган квалификация таләпләренә туры килүен раслаучы тубәндәгे документлар күшyла:

1) муниципаль хезмәткәргә белем, қунекмәләр һәм осталык дәрәҗәсе (һөнәри дәрәҗә) турында бәяләмә.

Бәяләмәдә күрсәтелә:

а) муниципаль хезмәткәрнең фамилиясе, исеме, этисенең исеме;

б) муниципаль хезмәт вазыйфасы;

в) муниципаль хезмәткәрнең класс чины, аны бирү датасын күрсәтеп (класс чины булганда);

г) жирле үзидарә органы функцияләрен гамәлгә ашыруга бәйле мәсьәләләрне хәл итүдә муниципаль хезмәткәрнең биләгән вазыйфасы буенча эшчәнлек юнәлеше һәм катнашу дәрәҗәсе турында мәгълүмат;

д) муниципаль хезмәткәрнең һөнәри дәрәҗәсен мотивацияле бәяләү;

е) муниципаль хезмәткәрнең һөнәри белеме турында мәгълүмат;

е) белешмә-объективка;

ж) квалификация имтиханын тапшыру алдыннан класс чины бирелгән очракта муниципаль хезмәткәрләргә квалификация имтиханын тапшыру турында аттестация комиссиясе карары белән имтихан кәгазе күчермәсе.

4.21. Муниципаль хезмәткәргә сыйныф чины бирү турында карар, әлеге Нигезләмәнен 4.15 сендә күрсәтелгән очраклардан тыш, бер айдан да соңга калмыйча кабул ителергә тиеш:

1) квалификация имтиханы уздырылган көннән бирле;

2) класс чинын бирергэ вэкалэтле органга яки жирле үзидарэнэц вазыйфаи затына барлык кирәклө документлар белән класс чинын бирү турында тәкъдим кертелгән көннән башлап, - квалификация имтиханыннан башка класс чинын биргәндә.

4.22. Муниципаль хезмәткәрләрне муниципаль хезмәтнең башка вазифаларына күчергәндә, шулай ук муниципаль хезмәттән азат иткәндә муниципаль хезмәткәргэ бирелгән класс чины саклана. Муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәтнең башка вазифасына билгеләгәндә, аңа бирелгән класс чины билгеләнгән тәртиптә чираттагы класс чины бирелгәнче саклана.

4.23. Муниципаль хезмәткәргэ класс чины бирү турында мәгълумат муниципаль хезмәткәрнең шәхси эшенә һәм хезмәт кенәгәсендә кертелә.

4.24. Бирелгән класс чины биләгән муниципаль хезмәт вазыйфасыннан азат итегендә һәм муниципаль хезмәттән азат итегендә (шул исәптән пенсиягә чыккач), шулай ук муниципаль хезмәткә яңадан кергәндә муниципаль хезмәткәрдә саклана.

4.25. Муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәтнең башка вазифасына билгеләгәндә, аңа бирелгән класс чины билгеләнгән тәртиптә чираттагы класс чины бирелгәнче саклана.

4.26. Бирелгән класс чиныннан мәхрүм иту федераль законнарга ярашлы рәвештә суд карары буенча мөмкин.

5. Муниципаль хезмәткәрнең хокукый хәле (статусы)

5.1. Муниципаль хезмәткәр булып федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә муниципаль хокукый актлар белән билгеләнгән тәртиптә жирле бюджет акчалары хисабына түләнә торган акчалата ярдәм өчен муниципаль хезмәт вазыйфасы буенча бурычларны башкаручы граждан тора.

5.2. Муниципаль хезмәткәр түбәндәгеләргә хокуклы:

1) муниципаль хезмәтнең биләгән вазыйфасы буенча аның хокукларын һәм бурычларын билгеләүче документлар, вазыйфа бурычларын үтәү сыйфатын бәяләү критерийлары һәм хезмәт буенча үсеш шартлары белән танышу;

2) вазифа бурычларын үтәү өчен кирәклө оештыру-техник шартларны тәэммин итү;

3) хезмәт законнары, муниципаль хезмәт турындагы законнар һәм хезмәт килешүе (контракты) нигезендә хезмәт хакы һәм башка түләүләр;

4) эш (хезмәт) вакытының нормаль дәвамлылыгын билгеләү, ял көннәре һәм эшләми торган бәйрәм көннәре, шулай ук ел саен түләүле отпуск бирү белән тәэммин итегендә ял;

5) билгеләнгән тәртиптә вазыйфаи бурычларны үтәү өчен кирәклө мәгълумат һәм материаллар алу, шулай ук жирле үзидарә органы эшчәнлеген камилләштерү туринда тәкъдимнәр керту;

6) үз инициативасы белән муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфасын биләүгә конкурста катнашу;

7) муниципаль хокукый актка ярашлы рәвештә жирле бюджет акчалары хисабына өстәмә һөнәри белем алу;

8) шәхси мәгълуматны саклау;

9) шәхси эшенең барлык материаллары, һөнәри эшчәнлеге туринда фикерләр һәм башка документлар белән танышу, аларны шәхси эшенә керткәнче, шулай ук шәхси эшенә аның язма анлатмаларын керту;

10) берләшмә, шул исәптән үз хокукларын, социаль-икътисади һәм һөнәри мәнфәгатьләрен яклау өчен һөнәри берлекләр булдыру хокуку;

11) шәхси хезмәт бәхәсләрен хезмәт законнары нигезендә карау, муниципаль хезмәттә үз хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен яклау, шул исәптән аларны бозуларны судка шикаять итү;

12) Россия Федерациисе законнары нигезендә пенсия белән тәэммин итү.

5.2.1. Муниципаль хезмәткәр, әгәр бу мәнфәгатьләр конфликтyna китермәсә һәм «Россия Федерациисендә муниципаль хезмәт турында»гы Федераль законда башкасы каралмаган булса, яллаучы (эш бирүче) вәкиленә алдан язмаха хәбәр итүе белән башка түләүле эшне башкарырга хокуклы.

5.3. Муниципаль хезмәткәр тиеш:

1) Россия Федерациисе Конституциясен, федераль конституцион законнары, федераль законнары, Россия Федерациисенең башка норматив хокукий актларын, Татарстан Республикасы Конституциясен, Татарстан Республикасы законнарын һәм башка норматив хокукий актларын, жирлек Уставын һәм башка муниципаль хокукий актларны үтәргә һәм аларның үтәлешен тәэммин итәргә;

2) вазифа инструкциясенә ярашлы рәвештә вазифа бурычларын үтәргә;

3) вазифа бурычларын үтәгәндә кеше һәм гражданның хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен, расасына, милләтенә, теленә, дингә һәм башка шартларга мөнәсәбәтенә карамыйча, шулай ук оешмаларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәргә;

4) жирле үзидарә органында билгеләнгән эчке хезмәт тәртибе кагыйдәләрен, вазифа инструкцияне, хезмәт мәгълүматлары белән эшләү тәртибен үтәргә;

5) вазифа бурычларын тиешенчә үтәү өчен кирәклө квалификация дәрәҗәсен саклау;

6) дәүләт һәм федераль законнар белән саклана торган башка серне тәшкил итүче мәгълүматларны, шулай ук вазифа бурычларын үтәү белән бәйле рәвештә аңа билгеле булган мәгълүматларны, шул исәптән гражданның шәхси тормышына һәм сәламәтлегенә кагылышлы яки аларның намусына һәм дәрәҗәсенә кагылышлы мәгълүматларны ачмаска;

7) дәүләт һәм муниципаль милекне, шул исәптән аңа вазифа бурычларын үтәү өчен бирелгән милекне сакларга;

8) Россия Федерациисе законнарында каралган үзен һәм гайлә әгъзалары турында мәгълүматны билгеләнгән тәртиптә тапшырырга;

9) Россия Федерациисе гражданлыгы яисә аңа ярашлы рәвештә чит ил гражданы муниципаль хезмәттә булырга хокуклы булган Россия Федерациисе халыкара килешүендә катнашучы чит ил гражданлыгы (подданство) туктатылуы турында муниципаль хезмәткәргә бу хакта билгеле булган көнне, әмма Россия Федерациисе гражданлыгы яки аңа ярашлы рәвештә чит ил гражданы муниципаль хезмәттә булырга хокуклы булган Россия Федерациисенең халыкара килешүендә катнашучы чит ил гражданлыгы (подданство) туктатылғаннан соң биш эш көненнән дә соңга калмыйча язма рәвештә хәбәр итәргә;

10) «Россия Федерациисендә муниципаль хезмәт турында» гы Федераль закон һәм башка федераль законнар белән билгеләнгән чикләүләрне үтәү, йөкләмәләрне үтәү, тыюларны бозмау;

11) үзенең турыдан-туры начальнигына вазифа бурычларын үтәгәндә шәхси кызыксыну турында язма рәвештә хәбәр итәргә, бу мәнфәгатьләр конфликтyna китерергә мөмкин, һәм мондый конфликтны булдырмау буенча чаралар күрергә.

12) муниципаль хезмәткәргә бу хакта билгеле булган көнне, әмма чит ил гражданлыгын (подданствоын) алган яки яшәүгә рөхсәт яисә чит ил территориясенде

гражданың даими яшәү хокуын раслаучы башка документ алган көннән алып биш эш көненән дә соңға қалмыйча, чит ил дәүләтенең гражданлығын (подданствосын) алу яки яшәүгә рөхсәт яисә чит ил территориясендә гражданың даими яшәү хокуын раслаучы башка документ алу турында язма рәвештә яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) хәбәр итәргә.

5.4. Муниципаль хезмәткәр үзенә бирелгән законсыз йөкләмәне үтәргә хокуклы түгел. Муниципаль хезмәткәр фикеренчә, хокуксыз булган йөкләмәне тиешле житәкчедән алганда, муниципаль хезмәткәр әлеге йөкләмәне үтәгәндә бозылырга мөмкин булган федераль законнар həm Россия Федерациясенең башка норматив хокукий актлары, Татарстан Республикасы законнары həm башка норматив хокукий актлары, муниципаль хокукий актлар нигезләмәләрен күрсәтеп, йөкләмә биргән житәкчегә язма рәвештә әлеге йөкләмәнен законсызлығын дәлилләүне тапшырырга тиеш. Әлеге йөкләмәне житәкче язма рәвештә раслаган очракта, муниципаль хезмәткәр аны үтәудән баш тартырга тиеш. Законсыз йөкләмә үтәлгән очракта муниципаль хезмәткәр həm бу йөкләмәне биргән житәкче Россия Федерациясе законнары нигезендә жаваплы.

5.4.1. Житәкче булган муниципаль хезмәткәр, жирле үзидарә органында мәнфәгатьләр конфликтини булдырмау максатыннан, күрсәтелгән вазыйфаны биләү чорында әлеге жирле үзидарә органының сайлап куелган профсоюз органында муниципаль хезмәткәрләр мәнфәгатьләрен яклый алмый.

5.5. Граждан муниципаль хезмәткә кабул ителә алмый, ә муниципаль хезмәткәр муниципаль хезмәттә була алмый түбәндәге очракларда:

1) аны законлы көченә кергән суд карары белән эшкә сәләтsez яки чикләнгән эшкә сәләтле дип тану;

2) аны законлы көченә кергән суд карары буенча муниципаль хезмәт вазифасы буенча вазифа бурыйчарын үтәү мөмкинлеген кире кагучы жәзага хөкем итү;

3) дәүләт həm федераль законнар белән саклана торган башка серне тәшкил иткән белешмәләргә рөхсәтне рәсмиләштерү процедурасын узудан баш тарту, әгәр граждан дәгъва кыла торган муниципаль хезмәт вазыйфасы буенча яисә муниципаль хезмәткәр биләгән муниципаль хезмәт вазыйфасы буенча вазыйфаи бурыйчарны үтәү аларның мәгълүматларын муниципаль хезмәттән файдалану белән бәйле булса;

4) «Россия Федерациясенең муниципаль хезмәт турында»гы Федераль закон нигезендә медицина оешмасы бәяләмәсе белән керүгә яки аны узуга комачаулаучы расланган авыруның булуты;

5) муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү әлеге вазыйфаи затның турыдан-туры буйсынуына яки контролендә булына бәйле булса, жирле администрацияне житәкләүче муниципаль берәмлек башлыгы белән яки муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү берсенен икенчесенең турыдан-туры буйсынуына яки контролендә булына бәйле булса, муниципаль хезмәткәр белән янын туганлық яки үзлек (ата-аналар, ир белән хатын, балалар, абыйлар, апалар, шулай ук ир яки хатынның абыйлары, апалары, ата-аналары, балалары həm баларның ире яки хатыны);

6) Россия Федерациясе гражданлығын туктату;

7) әгәр Россия Федерациясе халықара килешүендә башкасы каралмаган булса, чит ил дәүләтенең гражданлығы (подданлығы) яки яшәүгә рөхсәт яки гражданың чит ил территориясенең даими яшәү хокуын раслаучы башка документ булу;

8) муниципаль хезмәткә кергәндә ялган документлар яки ялган мәгълүматлар тапшыру;

9) «Россия Федерациясенең муниципаль хезмәт турында» Федераль законда, «Коррупциягә каршы тору турында» 2008 елның 25 декабрендәгө № 273-ФЗ Федераль законда (алга таба - «Коррупциягә каршы тору турында» Федераль закон) həm башка

федераль законнарда каралган белешмәләрне тапшырмау яки муниципаль хезмәткә кергәндә белә торып дөрес булмаган яки тулы булмаган мәгълуматлар тапшыру;

10) чакыру комиссиясе нәтиҗәссе нигезендә законлы нигезләре булмыйча, хәрби хезмәткә чакыру буенча хәрби хезмәтне үтмәгән дип танылу (контракт буенча хәрби хезмәт үткән гражданнардан тыш);

11) аның чит ил агенты статусын алуда.

5.5.1. Гражданин билгеләнә алмый, ә муниципаль хезмәткәр жирлек башлыгы, тиешле муниципаль берәмлек территориясендә урнашкан суд һәм хокук саклау органнары житәкчеләре белән якын туганлык яки үзлек очрагында (ата-аналар, ир белән хатын, балалар, абыйлар, апалар, шулай ук ир яки хатынның абыйлары, апалары, ата-аналары, балалары һәм балаларның ире яки хатыны) муниципаль берәмлекнең контроль-хисап органы рәисе, рәис урынбасары һәм аудиторы вазыйфаларын башкара алмый.

5.6. Граждан контракт буенча Башкарма комитет житәкчесе вазифасына билгеләнә алмый, ә муниципаль хезмәткәр жирлек башлыгы белән якын туганлык яки үзлек очрагында (ата-аналар, ир белән хатын, балалар, абыйлар, апалар, шулай ук ир яки хатынның абыйлары, апалары, ата-аналары, балалары һәм балаларның ире яки хатыны) контракт буенча Башкарма комитет житәкчесе вазифасын башкара алмый.

5.7. Граждан 65 яшкә житкәч муниципаль хезмәткә кабул ителә алмый, чөнки ул муниципаль хезмәт вазифасын биләү өчен билгеләнгән чик яшь.

5.8. Муниципаль хезмәт үтү белән бәйле рәвештә, муниципаль хезмәткәргә тыела:

1) муниципаль хезмәт вазыйфасын түбәндәге очракларда биләргә:

а) Россия Федерациясе дәүләт вазыйфасына яисә Россия Федерациясе субъекты дәүләт вазыйфасына сайланганда яисә билгеләнгәндә, шулай ук дәүләт хезмәте вазыйфасына билгеләнгәндә;

б) муниципаль вазыйфага сайлау яки билгеләү;

в) һөнәр берлеге органында, шул исәптән жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайлау органында түләүле сайлау вазыйфасына сайлану;

2) коммерцияле яки коммерцияле булмаган оешма белән идарә итүдә катнашырга, түбәндәге очраклардан тыш:

а) сәяси партия, һөнәр берлеге органы, шул исәптән жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайлау органы белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашу, башка ижтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативарының, күчемсез милек милекчеләр ширкәтенең гомуми жыелышында (конференциясендә) катнашу;

б) коммерцияле булмаган оешма белән идарә итүдә түләүсез нигездә (сәяси партия, һөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайлау органы белән идарә итү, башка ижтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативарының, күчемсез милек милекчеләр ширкәтенең гомуми жыелышында (конференциясендә) катнашу очракларыннан тыш) Россия Федерациясе субъекты законы белән билгеләнгән тәртиптә яллаучы вәкиле рөхсәте белән катнашу;

в) Россия Федерациясе субъектының муниципаль берәмлекләре советында, башка муниципаль берәмлекләрнең берләшмәләрендә, шулай ук аларның идарә органнарында муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә тәкъдим иту;

г) муниципаль берәмлек исеменнән оешманы гамәлгә куючи вәкаләтләрен гамәлгә ашыру тәртибен яисә муниципаль милектә булган акцияләр (устав капиталында өлешләр) белән идарә итү тәртибен билгели торган муниципаль хокукый актлар нигезендә

муниципаль берәмлек гамәлгә куючысы (акционеры, катнашучысы) булып торучы идарә органнарында һәм оешманың ревизия комиссиясендә муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә тәкъдим итү;

д) федераль законнарда каралган башка очраклар;

3) эшмәкәрлек эшчәнлеге белән шәхсән яки ышанычлы затлар аша шөгыльләнергә;

4) федераль законнарда башкасы каралмаган булса, муниципаль хезмәт вазыйфасын биләп торган яисә аңа турыдан-туры буйсынган яисә контролендә булган өченче затлар эшләре буенча жирле үзидарә органнарында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясендә ышанычлы яисә вәкил булырга;

5) физик һәм юридик затлардан (бүләкләр, акчалата бүләк, ссудалар, хезмәт күрсәтүләр, күңел ачу, ял итү, транспорт чыгымнары һәм башка бүләкләүләр) вазыйфаи вазыйфалар башкару белән бәйле рәвештә яисә вазыйфаи бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә алырга. Беркетмә чарапары, хезмәт командировкалары һәм башка рәсми чарапар белән бәйле рәвештә муниципаль хезмәткәрләргә алынган бүләкләр муниципаль милек дип таныла һәм муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан акт буенча жирле үзидарә органнарына, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясенә, Россия Федерациясе Граждан кодексы белән билгеләнгән очраклардан тыш, тапшырыла. Беркетмә чарасына, хезмәт командировкасына яки башка рәсми чарага бәйле рәвештә үзе алган бүләкне тапшырган муниципаль хезмәткәр аны Россия Федерациясе норматив хокукий актлары белән билгеләнгән тәртиптә сатып алырга мөмкин;

6) физик һәм юридик затлар акчасына командировкаларга чыгу, жирле үзидарә органы, шулай ук дәүләт хакимиите органнары һәм чит илләрнең жирле үзидарә органнары, халықара һәм чит ил коммерцияле булмаган оешмалары белән килешү буенча үзара нигездә башкарыла торган командировкалардан тыш;

7) вазыйфаи бурычларны үтәүгә бәйле булмаган максатларда, матди-техник, финанс һәм башка тәэмин итү чарапарын, башка муниципаль мөлкәтне файдаланырга;

8) муниципаль хезмәт белән бәйле булмаган максатларда федераль законнар нигезендә конфиденциаль характердагы белешмәләргә кертелгән мәгълүматларны яки вазыйфаи бурычларны үтәү белән бәйле рәвештә аңа билгеле булган хезмәт мәгълүматын таратырга яки кулланырга;

9) әгәр бу вазифаи бурычларга керми икән, жирле үзидарә органы, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе һәм аларның житәкчеләре эшчәнлегенә карата гавами әйтелмәләргә, фикерләүләргә һәм бәяләүләргә, шул исәптән массакүләм мәгълүмат чараларында юл куярга;

10) муниципаль берәмлек башлыгы язма рөхсәтеннән башка чит дәүләтләрдән, халықара оешмалардан, шулай ук сәяси партияләрдән, башка иҗтимагый берләшмәләрдән һәм дини берләшмәләрдән бүләкләр, мактаулы һәм маҳсус (фәнниләрдән тыш) исемнәр кабул итәргә, әгәр аның вазыйфаи бурычларына әлеге оешмалар һәм берләшмәләр белән үзара хезмәттәшлек керә икән;

11) сайлау алды агитациясе өчен, шулай ук референдум мәсьәләләре буенча агитация өчен вазифаи урын естенлекләреннән файдаланырга;

12) сәяси партияләр, дини һәм башка иҗтимагый берләшмәләр мәнфәгатьләрендә үз вазыйфаи нигезләмәсен кулланырга, шулай ук күрсәтелгән берләшмәләргә муниципаль хезмәткәр сыйфатында халық алдында мөнәсәбәт белдерергә;

13) жирле үзидарә органнарында, башка муниципаль органнарда сәяси партияләр, дини һәм башка иҗтимагый берләшмәләр структураларын (һөнәр берлекләреннән, шулай ук ветераннар һәм башка иҗтимагый үзешчәнлек органнарыннан тыш) төзү яисә күрсәтелгән структураларны булдыруга ярдәм итү;

14) хезмәт бәхәсләрен жайга салу максатларында вазыйфаи бурычларны үтәүне туктату;

15) идарә органнары, попечительләр һәм күзәтчелек советлары, чит ил коммерцияле булмаган хөкүмәтнеке булмаган оешманың башка органнары һәм Россия Федерациясе территориясендә эшләүче аларның структур бүлекчәләре составына, әгәр Россия Федерациясенең халықара килешүендә яки Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, керергә;

16) яллаучы (эш бирүче) вәкиленең язма рөхсәтеннән башка бары тик чит ил дәүләтләре, халықара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданнары һәм гражданлыгы булмаган затлар акчалары хисабына финансдан торган түләүле эшчәнлек белән, әгәр Россия Федерациясенең халықара килешүендә яки Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, шөгыльләнергә.

2. Контракт буенча жирле администрация башлыгы вазыйфасын биләүче муниципаль хезмәткәр, мөгаллимлек, фәнни һәм башка иҗади эшчәнлектән тыш, бүтән түләүле эшчәнлек белән шөгыльләнергә хокуклы түгел. Шул ук вакытта мөгаллимлек, фәнни һәм башка иҗади эшчәнлек бары тик чит ил дәүләтләре, халықара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданнары һәм гражданлыгы булмаган затлар хисабына гына финансдан алмый, әгәр Россия Федерациясенең халықара килешүендә яки Россия Федерациясе законнарында башкача каралмаган булса. Контракт буенча жирле администрация башлыгы вазыйфасын биләүче муниципаль хезмәткәр, әгәр Россия Федерациясенең халықара шартнамәндә яки Россия Федерациясе законнарында башкача каралмаган булса, идарә органнары, попечительлек яки күзәтчелек советлары, чит ил коммерцияле булмаган хөкүмәтнеке булмаган оешманың башка органнары һәм Россия Федерациясе территориясендә эшләүче аларның структур бүлекчәләре составына керергә хокуклы түгел.

3. Граждан муниципаль хезмәттән азат ителгәннән соң оешма яки физик затлар мәнфәгатьләрендә конфиденциаль характеристагы мәгълүматларны яисә вазыйфаи бурычларны үтәү белән бәйле рәвештә аңа билгеле булган хезмәт мәгълүматын игълан итәргә яки кулланырга хокуклы түгел.

4. Россия Федерациясенең норматив хокукий актлары белән билгеләнгән вазыйфалар исемлегенә кертелгән муниципаль хезмәт вазыйфасын биләгән граждан, муниципаль хезмәттән азат ителгәннән соң ике ел дәвамында, хезмәт шартнамәсе шартларында оешмада вазыйфа биләүгә һәм (яки) әлеге оешмада эшләр башкарырга хокуксыз, федераль законнарда каралган очракларда, әгәр Россия Федерациясе норматив хокукий актлары белән билгеләнә торган тәртиптә бирелә торган муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт тәртибенә карата таләпләрне үтәү һәм мәнфәгатьләр конфликтин жайга салу буенча тиешле комиссия ризалыгыннан башка әлеге оешма белән муниципаль (административ) идарә итүнең аерым функцияләре муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи (хезмәт) бурычларына кергән булса».

6. Муниципаль хезмәттә мәнфәгатьләр конфликтин жайга салу

6.1. Мәнфәгатьләр конфликтин дип муниципаль хезмәткәрнең шәхси мәнфәгатьләре (турыдан-туры яки турыдан-туры булмаган) аның вазифа бурычларын объектив үтәвенә йогынты ясый яки йогынты ясый ала торган һәм муниципаль хезмәткәрнең шәхси мәнфәгатьләре белән гражданнарын, оешмаларның, жәмгыятынен, Россия Федерациясенең, Татарстан Республикасының, муниципаль районның, торак пунктларның законлы мәнфәгатьләре арасында каршылык барлыкка килә торган яки килеп чыгарга мөмкин булган хәл аңлатыла, ул әлеге гражданнар, оешмалар, жәмгыятыләр, Россия

Федерациясе, Татарстан Республикасы, муниципаль районның законлы мәнфәгатьләренә зыян китерә ала.

6.2. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси кызыксының астында муниципаль хезмәткәрләрнең вазыйфаи бурычларын үтәгәндә акчалата яки натураль рәвештә керемнәр (нигезсез баству) алу мөмкинлеге, турыдан-туры муниципаль хезмәткәр, аның гайләсе әгъзалары яки «Россия Федерациясенә муниципаль хезмәт турында» Федераль законның 13 статьясындагы 1 өлешендәге 5 пункттында күрсәтелгән затлар өчен, шулай ук муниципаль хезмәткәр финанс яки башка йөкләмәләр белән бәйле гражданнар яки оешмалар өчен матди файда рәвешендә керемнәр алу мөмкинлеге аңлатыла.

6.3. Мәнфәгатьләр конфликтының ягы булган муниципаль хезмәткәрнең вазифа яки хезмәт хәлен үзгәртүдән, аны билгеләнгән тәртиптә вазифа (хезмәт) бурычларын үтәүдән читләштерүдән hәм (яки) мәнфәгатьләр конфликтының барлыкка килү сәбәбе булган файдадан баш тартудан гыйбарәт булырга мөмкин.

6.4. Әгәр муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүче затның кыйммәтле кәгазыләргә, акцияләргә (катнашу өлешләренә, оешмаларның устав (склад) капиталындагы пайларга) ия булыу мәнфәгатьләр конфликтына китерә яки китерергә мөмкин икән, күрсәтелгән зат үзенә караган кыйммәтле кәгазыләрне, акцияләрне (катнашу өлешләрен, оешмаларның устав (склад) капиталындагы пайларны) Россия Федерациясенең гражданлык законнары нигезендә ышанычлы идарәгә тапшырырга тиеш.

6.5. Мәнфәгатьләр конфликтының бер ягы булган муниципаль хезмәткәрнең мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яки жайга салу буенча чараплар күрмәве муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәттән азат итүгә китерә торган хокук бозу булып тора.

6.6. Муниципаль хезмәткәрнең мәнфәгатьләр конфликтына китерә торган яисә китерергә мөмкин булган шәхси кызыксының барлыкка килүе турында белгән яllaучы вәкиле (эш бирүче), әлеге муниципаль хезмәткәрне, конфликтны жайга салу чорында биләгән муниципаль хезмәт вазифасыннан читләштерелгән барлык вакытта аның өчен акчалата ярдәмне саклау белән биләгән муниципаль хезмәт вазифасыннан читләштерүгә кадәр, мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яки жайга салу буенча чараплар күрергә тиеш.

6.7. Яllaучының вәкиле булган муниципаль хезмәткәрнең үзенә буйсынган муниципаль хезмәткәрдә мәнфәгатьләр конфликтына китерә яки китерергә мөмкин булган шәхси кызыксыну барлыкка килүе турында белгән муниципаль хезмәткәрнең мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яки жайга салу буенча чараплар күрмәве муниципаль хезмәттән яllaучы вәкиле булган муниципаль хезмәткәрне эштән азат итүгә китерә торган хокук бозу булып тора.

6.8. Кодекс hәм муниципаль хокукий акт белән билгеләнгән тәртиптә муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт тәртибенең гомуми принципларын үтәүләрен тәэммин итү hәм жирле үзидарә органында мәнфәгатьләр конфликтын жайга салу өчен муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт тәртибенә таләпләрне үтәү hәм мәнфәгатьләр конфликтларын жайга салу буенча Комиссия төзелә.

7. Керемнәр, чыгымнар, милек hәм милек характерындагы йөкләмәләр турында мәгълүмат бирү

7.1. Тиешле исемлеккә кертелгән муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүгә дәгъва кылучы гражданнар, күрсәтелгән вазыйфаларны биләүче муниципаль хезмәткәрләр яllaучы вәкиленә (эш бирүчегә) үzlәренең керемнәре, мөлкәте hәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында мәгълүмат, шулай ук хатынының (иренең) hәм балигъ булмаган

балаларының керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында мәгълүмат бирергә тиеш. Күрсәтелгән мәгълүматлар Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәткәрләре тарафыннан керемнәр, мөлкәт һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләр турында мәгълүмат бирү өчен билгеләнгән тәртиптә, срокларда һәм формада бирелә.

7.2. Тиешле исемлеккә кертелгән муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүче муниципаль хезмәткәр Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәткәрләре тарафыннан керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр бирү өчен билгеләнгән тәртиптә һәм формада үз чыгымнары, шулай ук хатыны (ире) һәм балигъ булмаган балаларының чыгымнары турында белешмәләр тапшырырга тиеш.

7.3. Муниципаль хезмәткәр, аның хатыны (ире) һәм балигъ булмаган балаларының чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен контролльдә тоту «Коррупциягә каршы тору турында» Федераль закон, «Дәүләт вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен контролльдә тоту турында» 2012 елның 3 декабрендәге № 230-ФЗ Федераль закон, Россия Федерациисе Президентының норматив хокукий актлары, әлеге Кодекс, Татарстан Республикасы Башлыгының (Рәисенең) норматив хокукий актлары, муниципаль хокукий актлар белән билгеләнгән тәртиптә башкарыла.

7.4. Әлеге статьяга ярashлы рәвештә муниципаль хезмәткәрләргә тапшырыла торган керемнәр, чыгымнар, мөлкәт һәм мөлкәти характерындагы йөкләмәләр турындагы мәгълүматлар, әгәр федераль законнар белән алар дәүләт һәм федераль законнар белән саклана торган башка серне тәшкил итүче мәгълүматларга кертелмәсә, конфиденциаль характердагы мәгълүмат булып тора.

7.5. Муниципаль хезмәткәрнең, аның хатыны (ире) һәм балигъ булмаган балаларының түләү сәләтен билгеләү өчен, дини яки башка ижтимагый берләшмәләр, башка оешмалар, шулай ук физик затлар фонdlарына турыдан-туры яки турыдан-туры булмаган рәвештә иганәләр (взнослар) жыю өчен керемнәр, чыгымнары, мөлкәт һәм мөлкәти характерындагы йөкләмәләр турындагы мәгълүматларны куллану рөхсәт ителми.

7.6. Муниципаль хезмәткәрләрнең керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында мәгълүматны ачуда яки бу мәгълүматларны Россия Федерациисе законнарында каралмаган максатларда куллануда гаепле булган затлар Россия Федерациисе законнары нигезендә жаваплы.

7.7. Муниципаль хезмәткәр тарафыннан үзенең керемнәре, чыгымнары, мөлкәтләре һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында, шулай ук хатынының (иренең) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, чыгымнары, мөлкәтләре һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында мәгълүмат бирмәү, әгәр мондый мәгълүматны тапшыру мәҗбүри булса, яки белә торып дөрес булмаган яки тулы булмаган мәгълүматлар тапшыру муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәттән эштән азат итүгә китерә торган хокук бозу булып тора.

7.8. Тиешле исемлеккә кертелгән муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүгә дәгъва қылучы гражданнар тарафыннан тәкъдим итә торган керемнәр, мөлкәт һәм мөлкәти характерындагы йөкләмәләр турында белешмәләрнең дөреслеген һәм тулышыгын, күрсәтелгән вазыйфаларны биләүче муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан тәкъдим итә торган керемнәр, мөлкәт һәм мөлкәти характерындагы йөкләмәләр турында белешмәләрнең дөреслеген һәм тулышыгын, Россия Федерациисенең норматив хокукий актларына ярashлы рәвештә муниципаль хезмәткә кергәндә гражданнар тарафыннан тапшырыла торган мәгълүматлар дөреслеген һәм тулышыгын тикшерү, муниципаль хезмәткәрләрнең чикләүләрне һәм тыюларны, мәнфәгатыләр конфликттын булдырмау яки жайга салу турында

таләпләрне үтәү, «Коррупциягә каршы тору турында» Федераль закон һәм Россия Федерациисенең башка норматив хокукый актлары белән билгеләнгән бурычларны башкару Татарстан Республикасы Башлыгының (Рәисенең) норматив хокукый актлары белән билгеләнгән тәртиптә башкарыла.

8. Муниципаль хезмәткә керү

8.1. Муниципаль хезмәткә 18 яшькә јиткән һәм «Россия Федерацииндә муниципаль хезмәт турында» Федераль закон һәм муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен Кодекс нигезендә билгеләнгән квалификация таләпләренә туры килгән гражданнар, муниципаль хезмәт белән бәйле чикләүләр сыйфатында «Россия Федерацииндә муниципаль хезмәт турында» Федераль законның 13 статьясында күрсәтелгән шартлар булмаганды керергә хокуклы.

8.2. Муниципаль хезмәткә кергәндә, шулай ук аны үткәндә, муниципаль хезмәткәрнең женесенә, расасына, милләтенә, чыгышына, мөлкәти һәм вазыйфа хәленә, яшәү урынына, дингә мәнәсәбәтенә, ышануларына, иҗтимагый берләшмәләргә каравына, шулай ук муниципаль хезмәткәрнең һөнәри һәм эшлекле сыйфатларына бәйле булмаган башка шартларга бәйле рәвештә нинди дә булса турыдан-туры яки турыдан-туры булмаган чикләүләр яки ёстенлекләр билгеләү рөхсәт ителми.

8.3. Муниципаль хезмәткә кергәндә граждан тапшыра:

1) муниципаль хезмәткә керү һәм муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү турында гариза;

2) Россия Федерациисе Хөкүмәте вәкаләтле федераль башкарма хакимият органы тарафыннан билгеләнгән форма буенча үз куллары белән тутырылган һәм имзаланган анкета;

3) паспорт;

4) хезмәт дәфтәре һәм (яки) хезмәт эшчәнлеге турында законнарда билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелгән мәгълүматлар, хезмәт килешүе (контракты) беренче тапкыр төзелгән очраклардан тыш;

5) белем турында документ;

6) хезмәт килешүе (контракт) беренче тапкыр төзелгән очраклардан тыш, индивидуаль (персонификацияләнгән) исәп-хисап системасында теркәлүне раслаучы документ;

7) Россия Федерациисе территорияндә яшәү урыны буенча салым органында физик затны исәпкә қую турында таныклык;

8) хәрби исәп документлары запаста булган гражданнар һәм хәрби хезмәткә чакырылырга тиешле кешеләр өчен;

9) медицина оешмасының муниципаль хезмәткә керүгә комачаулаучы авыруның булмавы турында нәтижәсе;

10) муниципаль хезмәткә керүгә кадәрге ел өчен керемнәр, милек һәм милек характеристындагы йөкләмәләр турында мәгълүмат;

11) федераль законнарда, Россия Федерациисе Президенты указларында һәм Россия Федерациисе Хөкүмәте каарларында каралган башка документлар.

8.4. «Россия Федерацииндә муниципаль хезмәт турында» гы Федераль закон һәм әлеге Кодекс нигезендә гражданның муниципаль хезмәткә кергәндә бирелгән мәгълүматлары федераль законнарда билгеләнгән тәртиптә тикшерелергә мөмкин.

Аерым муниципаль берәмлекләрдә федераль законнар белән муниципаль хезмәткә кергәндә граждан тарафыннан тапшырыла торган мәгълүматларны тикшерүгә ёстәмә таләпләр билгеләнергә мөмкин.

8.5. Тикшеру барышында гражданның муниципаль хезмәткә керүенә комачаулаучы шартлар ачыкланган очракта, күрсәтелгән гражданга муниципаль хезмәткә керүдән баш тарту сәбәпләре турында язма рәвештә хәбәр ителә.

8.6. Гражданның муниципаль хезмәткә керүе «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында»гы Федераль законда каралган үзенчәлекләрне исәпкә алыш, хезмәт килешүе шартларында муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләү нәтижәсендә хезмәт законнары нигезендә башкарыла.

8.7. Башкарма комитет житәкчесе вазифасына керүче граждан Кодекста билгеләнгән типовой формага ярашлы рәвештә контракт төзи. Контракт буенча Башкарма комитет житәкчесе вазыйфасын биләү тәртибе һәм контракт буенча билгеләнгән зат белән контрактны төзу һәм бетерү тәртибе «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында»гы Федераль закон белән билгеләнә.

8.8. Гражданның муниципаль хезмәткә керүе муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләү турында яллаучы (эш бирүче) вәкиленең боерыгы белән рәсмиләштерелә.

8.9. Муниципаль хезмәткә кергәндә хезмәт килешүе яклары булып яллаучы вәкиле (эш бирүче) һәм муниципаль хезмәткәр тора.

8.10. Муниципаль хезмәт вазифасына билгеләнгәч, муниципаль хезмәткәргә хезмәт таныклыгы турындагы нигезләмәгә ярашлы рәвештә хезмәт таныклыгы бирелә.

9. Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә конкурс

9.1. Муниципаль берәмлектә муниципаль хезмәт вазыйфасын биләгәндә, хезмәт килешүе төзүгә кадәр конкурс булырга мөмкин, аның барышында муниципаль хезмәт вазыйфасына дәгъва итүчеләрнең һөнәри дәрәҗәсен, аларның муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләнгән квалификация таләпләренә туры килүен бәяләү гамәлгә ашырыла.

9.2. Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә конкурс үткәру тәртибе Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы жирле үзидарә органнарында муниципаль хезмәтнең вакантлы муниципаль вазыйфаларын биләүгә конкурс үткәру тәртибе турында нигезләмә белән билгеләнә.

9.3. Эшкә алуучы вәкиле (эш бирүче) хезмәт килешүе төзи һәм муниципаль хезмәт вазыйфасына муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүгә конкурс нәтижәләре буенча вакантлы вазыйфаларны биләүгә конкурс үткәру буенча Бердәм конкурс комиссиясе тарафыннан сайлап алынган кандидатларның берсен билгели.

10. Муниципаль хезмәткәрләрне аттестацияләү

10.1. Муниципаль хезмәткәрне аттестацияләү аның муниципаль хезмәтнең биләгән вазыйфасына туры килүен билгеләү максатыннан үткәрелә. Муниципаль хезмәткәрне аттестацияләү өч елга бер тапкыр үткәрелә.

10.2. Түбәндәге муниципаль хезмәткәрләр аттестациягә дучар ителми:

- 1) бер елдан да кимрәк муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүче;
- 2) 60 яшькә житкәннәр;
- 3) йөклө хатын-кызлар;

4) йөклелек һәм бала табу буенча ялда яисә балага өч яшь тулганчы бала карау ялында булганнар. Күрсәтелгән муниципаль хезмәткәрләрне аттестацияләү ялдан чыкканнан соң бер елдан да иртәрәк мөмкин түгел;

5) вакытлы хезмәт килешүе (контракты) нигезендә муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүче.

10.3. Муниципаль хезмәткәрне аттестацияләу нәтижәләре буенча Бердәм аттестация комиссиясе муниципаль хезмәткәрнең муниципаль хезмәт вазыйфасына туры килүе яки туры килмәве турында карап чыгара. Бердәм аттестация комиссиясе аерым муниципаль хезмәткәрләрне эшләрендә ирешкән уңышлары өчен бүләкләу, шул исәптән аларны вазифаларында күтәрү турында, ә кирәк булганда аттестацияләнгән муниципаль хезмәткәрләрнең эшчәнлеген яхшырту турында тәкъдимнәр бирә ала. Аттестация нәтижәләре тавыш бири нәтижәләрен ясаганнан соң ук муниципаль хезмәткәрләргә хәбәр ителә. Аттестация материаллары яллаучы вәкиленә (эш биручегә) тапшырыла.

10.4. Аттестация нәтижәләре буенча яллаучы вәкиле (эш бируче) Аерым муниципаль хезмәткәрләрне эштә ирешкән уңышлары өчен бүләкләу яки аттестация көненнән алып бер айдан да артык булмаган вакыт эчендә муниципаль хезмәткәрне аның ризалыгы белән вазифада түбәноæk төшерү турында турында карап кабул итә. Аттестация нәтижәләре буенча Бердәм аттестация комиссиясе аерым муниципаль хезмәткәрләрне өстәмә һөнәри белем алу өчен жибәрү турында тәкъдимнәр бирә ала.

10.5. Муниципаль хезмәткәрнең вазифасы түбәнәйтелү белән килешмәве яки аның ризалыгы белән муниципаль хезмәтнең башка вазыйфасына күчерелү мөмкинлеге булмаган очрагында, яллаучы вәкиле (эш бируче) аттестация көненнән алып бер айдан да артык булмаган вакыт эчендә, аттестация нәтижәләре белән расланган квалификация житмәү сәбәпле, биләнә торган вазыйфасына туры килмәү сәбәпле, аны муниципаль хезмәттән азат итә ала. Күрсәтелгән срок тәмамланғаннан соң муниципаль хезмәткәрне эштән азат итү яки әлеге аттестация нәтижәләре буенча вазифасыннан төшерү рөхсәт ителми.

10.6. Муниципаль хезмәткәр аттестация нәтижәләрен суд тәртибенде шикаять итәргә хокуклы.

10.7. Муниципаль хезмәткәрләрне аттестацияләу турындагы нигезләмә муниципаль хокукый акт белән Кодексның 4 нче қушымтасы нигезендә муниципаль хезмәткәрләрне аттестацияләу турындагы типовой нигезләмәгә ярашлы рәвештә раслана.

11. Муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи инструкциясе

11.1. Муниципаль хезмәткәрнең һөнәри хезмәт эшчәнлеге жирле үзидарә органы житәкчесе яки муниципаль хокукый акт белән вәкаләтләнгән башка вазифаи зат тарафыннан расланган вазифа инструкциясенә ярашлы рәвештә башкарыла.

11.2. Муниципаль хезмәткәрнең вазифаи инструкциясенә кертелә:

1) муниципаль хезмәтнең тиешле вазыйфасын биләүче муниципаль хезмәткәргә, шулай ук белеменә, муниципаль хезмәт (дәүләт хезмәте) стажына яки белгечлек буенча эш стажына куела торган белем һәм күнекмәләр дәрәҗәсенә һәм характеристына квалификация таләпләре;

2) жирле үзидарә органы эшчәнлеген көйләүче акт, жирле үзидарә органының структур бүлекчесе бурычлары һәм функцияләре һәм анда муниципаль хезмәтнең биләнә торган вазифасының функциональ үзенчәлекләре нигезендә вазыйфаи бурычларны үтәмәгән (тиешенчә үтәмәгән) өчен муниципаль хезмәткәрнең вазифа бурычлары, хокуклары һәм жаваплылыгы;

3) муниципаль хезмәткәр идарә итү һәм башка карапларны үзлегеннән кабул итәргә хокуклы яки бурычлы булган мәсьәләләр исемлеге;

4) муниципаль хезмәткәр норматив хокукый актлар проектларын һәм (яки) идарә итү һәм башка караплар проектларын әзерләгәндә катнашырга хокуклы яки бурычлы булган мәсьәләләр исемлеге;

5) муниципаль хезмәтнең биләгән вазыйфасы буенча карарлар әзерләү, карау сроклары һәм процедуралары, килештерү һәм кабул итү тәртибе;

6) муниципаль хезмәткәрнең шул ук жирле үзидарә органы муниципаль хезмәткәрләре, башка жирле үзидарә органнары муниципаль хезмәткәрләре, гражданныар һәм оешмалар белән вазыйфаи бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә үзара хезмәттәшлек итү процедуралары.

11.3. Вазифа инструкциясе нигезләмәләре муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфасын биләүгә конкурс үткәргәндә, аттестация үткәргәндә, муниципаль хезмәткәрнең һөнәри хезмәт эшчәнлеген планлаштырганда исәпкә алына.

12. Муниципаль хезмәткәр белән хезмәт килешүен өзү өчен нигезләр

12.1. Россия Федерациисе Хезмәт кодексында каралган хезмәт килешүен өзү өчен нигезләрдән тыш, муниципаль хезмәткәр белән хезмәт килешүе шулай ук яллаучы (эш бирүче) вәкиле инициативасы буенча да өзелергә мөмкин:

1) муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү өчен билгеләнгән чик яшкә ирешү;

2) Россия Федерациисе гражданлыгын яки аның нигезендә чит ил гражданы муниципаль хезмәттә булырга хокуклы булган Россия Федерациисе халыкара килешүенде катнашучы чит ил дәүләте гражданлыгын туктату, аның чит ил гражданлыгын алуы яки яшәүгә рөхсәт яки Россия Федерациисенең халыкара килешүенде катнашмаган чит ил территориясендә Россия Федерациисе гражданының дайми яшәү хокуқын раслаучы башка документ алуы, аның нигезендә чит ил гражданлыгы булган Россия Федерациисе гражданы муниципаль хезмәттә булырга хокуклы;

3) «Россия Федерациисендә муниципаль хезмәт турында»гы Федераль законның 13, 14, 14.1 һәм 15 статьяларында билгеләнгән муниципаль хезмәт белән бәйле чикләүләрне һәм тыюларны үтәмәү;

4) административ жәзаны дисквалификация рәвешенде куллану;

5) муниципаль хезмәткәрләрнең чит ил агенты статусын алулары».

12.2. Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү өчен билгеләнгән чик яшкә житкән муниципаль хезмәткәрләрнең муниципаль хезмәттә булу вакытын озайту рөхсәт ителә. Муниципаль хезмәткәрнең муниципаль хезмәттә булу вакытын бер елдан артыкка озайту рөхсәт ителми.

13. Эш (хезмәт) вакыты һәм ял вакыты

13.1. Муниципаль хезмәткәрләрнең эш (хезмәт) вакыты хезмәт законнары нигезендә көйләнә.

13.2. Муниципаль хезмәткәргә билән торган муниципаль хезмәт вазыйфасын һәм акчалата тәэммин итүне саклау белән ел саен отпуск бирелә, аның күләме уртача хезмәт хакын исәпләү өчен хезмәт законнары белән билгеләнгән тәртиптә билгеләнә.

13.3. Муниципаль хезмәткәрнең еллык түләүле отпусклары тәп түләүле отпусклардан һәм өстәмә түләүле отпусклардан тора.

13.4. Муниципаль хезмәткәрләргә ел саен 30 календарь көnlек тәп түләүле отпуск бирелә.

13.5. Ел саен өстәмә түләүле отпусклар муниципаль хезмәткәргә тиешле еллар эшләгән өчен, шулай ук федераль законнарда һәм әлеге Кодекста каралган очракларда бирелә. Тиешле еллар эшләгән өчен муниципаль хезмәткәргә ел саен өстәмә түләүле отпускның

дэвамлылыгы муниципаль хезмэтнең һәр елы өчен бер календарь көн хисабына исәпләнә. Еллык төп түләүле отпускның һәм еллык өстәмә түләүле отпускның гомуми озынлыгы 40 календарь көннән артмаска тиеш. Нормалаштырылмаган эш көне өчен еллык өстәмә түләүле отпуск, шулай ук федераль законда каралган бүтән очракларда ел саен бирелә торган өстәмә түләүле отпуск еллык төп түләүле отпускның гомуми озынлыгының хәзерге өлешеннән һәм тиешле еллар эшләгән өчен ел саен өстәмә түләүле отпускның озынлыгыннан артып китә.

13.6. Муниципаль хезмәткәр гаризасы буенча еллык түләүле отпуск өлешләп бирелә ала, шул ук вакытта отпускның бер өлеше 14 календарь көннән ким булмаска тиеш. Эшкә алучы (эш бируч) вәкиле белән килешү буенча муниципаль хезмәткәргә башка озынлыктагы отпускның бер өлеше бирелергә мөмкин.

13.7. Муниципаль хезмәткәргә аның язма гаризасы буенча яллаучы (эш бируч) вәкиле карары белән бер елдан да артык булмаган акчалата ярдәмне саклап калмычка отпуск бирелергә мөмкин.

13.8. Муниципаль хезмәткәргә федераль законнарда каралган очракларда акчалата ярдәмне сакламыйча отпуск бирелә.

14. Муниципаль хезмәткәрнең хезмәт хакы, муниципаль хезмәткәргә бирелә торган гарантияләр, муниципаль хезмәт стажы

14.1. Муниципаль хезмәткәр хезмәтенә түләү акчалата тәэмин итү рәвешендә башкарыла, ул муниципаль хезмәт вазыйфасына ярашлы рәвештә муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи хезмәт хакыннан (алга таба - вазыйфаи хезмәт хакыннан), шулай ук кодекс белән билгеләнә торган айлык һәм башка өстәмә түләүләрдән (алга таба - өстәмә түләүләрдән) тора.

14.2. Өстәмә түләүләргә түбәндәгеләр керә:

- 1) тиешле еллар эшләгән өчен вазыйфаи окладка айлык өстәмә;
- 2) муниципаль хезмәтнең аерым шартлары өчен вазыйфаи окладка айлык өстәмә;
- 3) муниципаль органның бурычларын һәм функцияләрен тәэмин итүне, вазифа инструкциясен үтәүне исәпкә алыш, түләү тәртибен яллаучы вәкиле (эш бируч) билгели торган аеруча мөһим һәм катлаулы биремнәрне үтәгән өчен премияләр;
- 4) айлык акчалата бүләкләү;
- 5) класс дәрәжәсе өчен айлык өстәмә;
- 6) еллык түләүле отпуск биргәндә бер тапкыр бирелә торган түләү;
- 7) матди ярдәм.

14.3. Муниципаль хокукий актлар белән Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән таләпләрне үтәп, түбәндәгә өстәмә түләүләр дә каралырга мөмкин:

- 1) нормалаштырылмаган хезмәт көне шартларында эшләгән өчен муниципаль хезмәткәрләргә ай саен компенсация түләү;
- 2) төп хезмәт бурычларына хокукий актларга һәм хокукий актлар проектларына хокукий экспертиза үткәрү, хокукий актлар проектларын әзерләү һәм редакцияләү һәм аларны югары юридик белемле юрист яки башкаручы сыйфатында визировкалау (юридик эш өчен өстәмә) кергән муниципаль хезмәткәрләргә ай саен түләү;
- 3) муниципаль хезмәткәрләргә фән кандидаты профильле гыйльми дәрәжәсе, фән докторы гыйльми дәрәжәсе өчен вазыйфаи окладка ай саен өстәмә түләү;

4) муниципаль хезмәткәрләргә Татарстан Республикасының мактаулы исеме өчен вазыйфаи окладка ай саен өстәмә түләү.

14.4. Муниципаль хезмәткәргә Россия Федерациясе законнары белән билгеләнгән очракларда, күләмнәрдә һәм тәртиптә дәүләт серен тәшкил итүче мәгълүматлар белән эшләгән өчен ай саен вазифа хезмәт хакына өстәмә билгеләнә.

14.5. Вазыйфаи хезмәт хакы үк айлык һәм башка өстәмә түләуләр күләме һәм аларны гамәлгә ашыру тәртибе авыл жирлеге Советының «Депутатларның, үз вәкаләтләрен дайми нигездә гамәлгә ашыручы жирле үзидарәнең сайлап куелган вазыйфаи затларының, авыл жирлеге муниципаль хезмәткәрләренең хезмәт хакы турында» карары белән билгеләнә.

14.6. Муниципаль хезмәткәргә гарантияләнә:

1) вазифа инструкциясенә ярашлы рәвештә вазифа бурычларын үтәүне тәэмин итүче эш шартлары;

2) акчалата тәэмин итүне вакытында һәм тулы күләмдә алу хокуки;

3) эш (хезмәт) вакытының нормаль дәвамлылыгын билгеләү, ял көннәре һәм эшләми торган бәйрәм көннәре, шулай ук ел саен түләүле отпуск бирү белән тәэмин ителгән ял;

4) муниципаль хезмәткәр һәм аның гайлә әгъзаларына медицина хезмәте күрсәтү, шул исәптән муниципаль хезмәткәр пенсиягә чыкканнан соң;

5) тиешле еллар хезмәт иткән өчен һәм инвалидлык белән бәйле пенсия тәэмин ителеше, шулай ук муниципаль хезмәткәрнең гайлә әгъзаларын аның вазифа бурычларын үтәве белән бәйле рәвештә вафат булуы очрагында пенсия тәэмин ителеше;

6) муниципаль хезмәткәрнең сәламәтлегенә һәм мәлкәтенә зыян китергән очракта аның вазифа бурычларын үтәве белән бәйле рәвештә мәжбүри дәүләт иминияте;

7) муниципаль хезмәткәрнең муниципаль хезмәтне үтәве вакытында яки аны туктатканнан соң, әмма аның вазифа бурычларын үтәве сәбәпле, авыру яки эшкә сәләтен югалту очрагына мәжбүри дәүләт социаль иминияте;

8) муниципаль хезмәткәрне һәм аның гайлә әгъзаларын федераль законнарда билгеләнгән очракларда, тәртиптә һәм шартларда вазифа бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә көч кулланудан, янаулардан һәм башка законсyz гамәлләрдән яклай.

14.7. Жирле үзидарә органы юкка чыгарылу яки жирле үзидарә органы хезмәткәрләре штаты кыскартылу белән бәйле рәвештә муниципаль хезмәткәр белән хезмәт шартнамәсе өзелгәндә, муниципаль хезмәткәргә оешма юкка чыгарылу яки оешма хезмәткәрләре штаты кыскартылу очрагында хезмәткәрләр өчен хезмәт законнары белән билгеләнгән гарантияләр бирелә.

15. Муниципаль хезмәткәрне һәм аның гайлә әгъзаларын пенсия белән тәэмин итү

15.1. Жирле үзидарә органнарында, муниципаль органнарда муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләгән муниципаль хезмәткәрләр муниципаль хезмәт турында ТР кодексына (алга таба - қупьеллык хезмәт өчен пенсия) ярашлы рәвештә қупьеллык хезмәт өчен пенсиягә хокуклы.

15.2. Озак еллар хезмәт иткән өчен пенсия «Иминият пенсияләре турында» гы Федераль законның 8 статьясының 1 өлеше нигезендә картлык буенча иминият пенсиясенә хокук бирә торган яшкә житкәч яки картлык буенча иминият пенсиясен вакытыннан алда яки инвалидлык буенча иминият пенсиясен билгеләгәндә билгеләнә. Тиешле еллар хезмәт иткән өчен пенсия гомерлеккә билгеләнә һәм ай саен туләнә.

15.3. Муниципаль хезмәт стажы 15 ел булганда муниципаль хезмәткәрләргә тиешле еллар эшләгән өчен пенсия муниципаль хезмәткәрнең айлык акчалата тотуның 20 процента күләмендә билгеләнә. 15 елдан артык муниципаль хезмәт стажының һәр тулы елы өчен тиешле еллар эшләгән өчен пенсия айлык акчалата тотуның 3 процентана арта. Шул ук вакытта тиешле еллар эшләгән өчен пенсия күләме муниципаль хезмәткәрнең айлык акчалата тотышының 50 процентаеннан артмаска тиеш. Әгәр дә әлеге өлеш буенча билгеләнгән хезмәт стажы өчен пенсия күләме «Иминият пенсияләре турында» Федераль законның 16 статьясындагы 1 өлешенә ярашлы билгеләнгән картлык буенча иминият пенсиясенә билгеләнгән фиксацияләнгән түләүдән артмаса, хезмәт стажы өчен пенсия картлык буенча иминият пенсиясенә күрсәтелгән фиксацияләнгән түләүгә тиң күләмдә түләнә.

15.4. Муниципаль хезмәткәрнең күпьееллык хезмәте өчен пенсия күләмен билгеләү муниципаль хезмәт турында ТР Кодексы белән билгеләнгән Татарстан Республикасы муниципаль хезмәт вазыйфалары һәм дәүләт граждан хезмәте вазыйфалары нисбәте нигезендә башкарыла. Муниципаль хезмәткәрнең тиешле еллар эшләгән өчен пенсиянең максималь күләме Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәтенең тиешле вазыйфасы буенча Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәткәренең тиешле еллар эшләгән өчен дәүләт пенсиясенең максималь күләменнән артмаска тиеш.

15.6. Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфасы буенча хезмәт стажы өчен пенсиянең максималь күләмен исәпләгәндә Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәтенең тиешле вазыйфасы буенча вазыйфаи хезмәт хакының максималь күләме кулланыла (әгәр вазыйфаи хезмәт хакы максималь һәм минималь әһәмияткә ия булса), ә стаж дәвамлылыгы һәм айлык түләүләр муниципаль хезмәткәргә әлеге Кодекс нигезендә тиешле еллар өчен пенсия күләмен билгеләгәндә билгеләнгән шундай ук саннарда исәпкә алына.

15.7. Хезмәт стажы өчен пенсия күләме муниципаль хезмәт туктатылган көнгә яки ул картлык буенча иминият пенсиясенә хокук бирә торган яшькә житкән көнгә алмаштырыла торган муниципаль хезмәт вазыйфасы буенча яки муниципаль хезмәтенең башка вазыйфасы буенча, әлеге вазыйфада эшләү вакыты ким дигендә 12 тулы ай тәшкил итсә, айлык акчалата караудан чыгып, тиешле еллар өчен пенсия билгеләүгә мөрәҗәгать иткән затның сайлавы буенча исәпләнә. Муниципаль хезмәтенең күрсәтелгән вазифалары юкка чыгарылган очракта, тиешле еллар өчен пенсия билгеләүгә мөрәҗәгать иткән вакытта акчалата тоту күләме муниципаль хезмәтенең шундай ук яки аңа тиңләштерелгән вазифасы буенча билгеләнә. Муниципаль хезмәт вазыйфаларының бертәрлелеге Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларының бертәрлелеген билгеләү өчен билгеләнгән тәртиптә билгеләнә.

15.8. Тиешле еллар эшләгән өчен пенсия исәпләнә һәм билгеләнә торган айлык акчалата тәэмин итү составына муниципаль хезмәтенең аерым шартлары, сыйныф чины, профилье фәнни дәрәҗәсе өчен вазифа оклады һәм айлык өстәмәләр кертелә. Шул ук вакытта муниципаль хезмәтенең максус шартлары өчен айлык өстәмә муниципаль хезмәткәр эштән азат ителгән көнгә кадәр алты айдан да иртәрәк булмаган билгеләнгән күләмдә кертелә. Тиешле еллар өчен пенсия күләмен исәпләгәндә әлеге өлеш нигезендә исәпләнә торган айлык түләүләр, муниципаль хезмәтенең тиешле вазифасы буенча аларны алу шарты белән айлык акчалата тоту составына кертелә.

15.9. Хезмәт стажы өчен пенсия билгеләү Муниципаль хезмәт турында ТР кодексының 28 статьясындагы 1 һәм 2 өлешләренә ярашлы рәвештә хезмәт стажы өчен пенсия алу хокукуна ия гражданың гаризасы буенча башкарыла.

15.10. Озак еллар хезмәт иткән өчен пенсия билгеләү турында гаризага теркәлә:

1) паспортның яки шәхесне, яшьне, гражданлықны раслаучы башка документның күчермәсе;

2) хезмәт кенәгәсе күчермәсе, шулай ук кирәк булганда муниципаль хезмәт стажын раслаучы һәм әлеге Кодексның 30 статьясында күрсәтелгән башка документларның күчермәләре;

3) муниципаль хезмәткәрнең тиешле вазыйфасы буенча күпьеңлый хезмәт өчен пенсия билгеләүне сорап мөрәжәгать иткән затның айлық акчалата тәэммин ителеше күләме турында белешмә, ул вазыйфаи хезмәт хакы һәм айлық түләүләр күләмен, шулай ук муниципаль хезмәтнең аерым шартлары өчен вазыйфаи хезмәт хакына айлық өстәмә билгеләнү датасын үз эченә алырга тиеш.

15.11. Әлеге Нигезләмәнең 15.10 пунктында күрсәтелгән документларның күчермәләре белән бергә аларның төп нөхчәләре дә бирелә, алар документларны кабул иткәндә күчермәләре белән чагыштырыла һәм гариза бирүчегә кайтарыла.

15.12. Күпьеңлый хезмәт өчен пенсия түләү күпьеңлый хезмәт өчен пенсия билгеләнгән кешенең яшәү урыны буенча башкарыла. Пенсионер яшәү урынын үзгәрткәндә, озак еллар хезмәт иткән өчен пенсия түләү, шул исәптән аны китерүне оештыру, аның яңа яшәү урыны яки булу урыны буенча пенсия эше һәм теркәү органныры тарафыннан билгеләнгән тәртиптә бирелгән теркәү турында документлар нигезендә башкарыла.

15.13. Татарстан Республикасы территориясенән читтә дайми яшәү урынына китүче (киткән) кешеләргә хезмәт стажы өчен пенсияләр түләү Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәткәрләренә хезмәт стажы өчен пенсияләр түләү өчен билгеләнгән тәртиптә башкарыла.

15.14. Озак еллар хезмәт иткән өчен пенсия билгеләү, түләү һәм индексацияләү муниципаль хезмәт турында ТР Кодексы нигезендә башкарыла.

15.15. Муниципаль хезмәткәрнең вазифа бурычларын үтәве, шул исәптән муниципаль хезмәттән азат ителгәннән соң вафат булган очракта, үлгән кешенең гайлә әгъзалары федераль законнар белән билгеләнгән тәртиптә туендыруучысын югалту сәбәпле пенсия алу хокукуна ия.

16. Муниципаль хезмәт стажы, аны исәпләү һәм билгеләү тәртибе

16.1. Муниципаль хезмәт стажына (гомуми дәвамлылығына) кертелә торган дайми (штат) нигездә эшләү чоры муниципаль хезмәт турында ТР Кодексы белән билгеләнә.

16.2. Муниципаль хезмәт стажына муниципаль хезмәткәрләрең әлеге Нигезләмәгә ярашлы рәвештә өстәмә һөнәри белем алу вакыты, шулай ук муниципаль хезмәткәрнең федераль законнарга ярашлы рәвештә муниципаль хезмәт вазифасы сакланып калган башка чорлар кертелә.

16.3. Муниципаль хезмәткәрнең муниципаль хезмәт стажы дәүләт граждан хезмәткәренең дәүләт гражданлық хезмәте стажына тиңләштерелә. Муниципаль хезмәт вазыйфаларында эшләү вакыты дәүләт граждан хезмәте стажына исәпләнә, ул тиешле еллар эшләгән өчен вазыйфаи окладка айлық өстәмә билгеләү өчен, тиешле еллар эшләгән өчен ел саен өстәмә түләүле отпускның дәвамлылығын һәм кимчелексез һәм нәтижәле дәүләт граждан хезмәте өчен бүләкләү күләмен билгеләү өчен исәпләнә.

16.4. Муниципаль хезмәт стажын исәпләү календарь тәртибендә башкарыла, гражданнарың хәрби хезмәткә чакыру буенча булган вакытын исәпкә алмаганда, ул ике

эш көне өчен бер хәрби хезмәт көне хисабына исәпләнә. Муниципаль хезмәт стажын исәпләгендә хезмәт (эш) чоры суммалана.

16.5. Муниципаль хезмәт стажын раслаучы төп документ - билгеләнгән үрнәктәге хезмәт кенәгәсе.

16.6. Муниципаль хезмәт стажын исәпләгендә исәпкә алынган хезмәт кенәгәсендәге язмалар хезмәт кенәгәсенә кертелгән көнгә гамәлдә булган хезмәт законнары нигезендә рәсмиләштерелергә тиеш. Хезмәт кенәгәсендә муниципаль хезмәт стажына кертелә торган хезмәт (эш) чорларын раслау өчен нигез булып торган дөрес булмаган яки төгәл булмаган мәгълүматлар булган очракта, хезмәт кенәгәсенә федераль законнарда каралган тәртиптә үзгәрешләр кертелә.

Хезмәт кенәгәсендә муниципаль хезмәт стажын раслаучы язмалар булмаган очракта, әлеге стаж вазифага билгеләнү һәм вазифадан азат итү турыйндағы документлар күчермәләре қушымтасы белән бирелгән белешмәләр нигезендә раслана, алар әлеге стажга кертелә торган вазыйфаларда хезмәт (эш) чорларын раслый.

16.7. Хәрби хезмәтне, аңа тиңләштерелгән башка хезмәтне, шулай ук федераль салым полициясе органнары, таможня органнары хезмәткәрләренең хезмәтне үтү чоры хәрби билетлар, хәрби комиссариатлар, хәрби бүлекчәләр, архив учреждениеләре белешмәләре, хезмәт кенәгәсендәге язмалар, хезмәт исемлекләре белән расланырга мөмкин.

16.8. Муниципаль хезмәт турында ТР кодексының 29 статьясында каралган вазыйфаларда хезмәт итү (эшләү) чорларын раслау өчен хокукий актларның күчермәләре яки алардан вазыйфага билгеләү яки вазыйфадан азат итү турында өзөмтәләр тәкъдим ителергә мөмкин.

16.9. Тиешле еллар эшләгән өчен вазыйфаи окладка ай саен өстәмә түләүләр билгеләү, тиешле еллар эшләгән өчен еллык өстәмә түләүле отпускның дәвамлылыгын билгеләү, хезмәттә югары казанышлар өчен бүләкләү күләмен билгеләү өчен муниципаль хезмәт стажы муниципаль хезмәт стажын билгеләү буенча комиссия каraryы нигезендә муниципаль хезмәткәр муниципаль хезмәт вазыйфасын били торган жирле үзидарә органы акты (курсәтмәсе) белән билгеләнә.

16.10. Озак еллар хезмәт иткән өчен пенсия билгеләү өчен муниципаль хезмәт стажы муниципаль хезмәт стажын раслаучы билгеләнгән тәртиптә тапшырылган документлар нигезендә, озак еллар хезмәт иткән өчен пенсия билгеләү буенча вәкаләтле орган тарафыннан озак еллар хезмәт иткән өчен пенсия билгеләү өчен муниципаль хезмәткәр мөрәжәгать иткәндә, аның гаризасы буенча билгеләнә.

17. Муниципаль хезмәткәрне бүләкләү, муниципаль хезмәткәрнең дисциплинар жаваплылыгы

17.1. Муниципаль хезмәткәрләрнең үз вазифаларын намуслы һәм нәтиҗәле башкарсаннары, кимчелексез хезмәтләре, аеруча мөһим һәм катлаулы биремнәрне үтәгәннәре өчен аңа түбәндәгә төр бүләкләүләр кулланылырга мөмкин:

- 1) рәхмәт белдерү;
- 2) бер мәртәбә акчалата бүләкләү;
- 3) кыйммәтле бүләк белән бүләкләү;
- 4) жирле үзидарә органнары тарафыннан билгеләнгән мактау грамотасы яки башка төр бүләкләр белән бүләкләү;
- 5) закон нигезендә дәүләт бүләкләре белән бүләкләү;

6) федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә жирлек уставы һәм башка муниципаль хокукий актлар белән билгеләнгән бүләкләүнең башка төрләре.

17.1.2. Әлеге Нигезләмәнең 17.1 пунктындагы 1 - 4 пунктчалары нигезендә муниципаль хезмәткәрне хуплау һәм бүләкләү турында карар жирле үзидарә органы житәкчесе тарафыннан кабул ителә, ә әлеге Нигезләмәнең 17.1 пунктындагы 5 - 6 пунктчалары нигезендә муниципаль хезмәткәрне хуплау һәм бүләкләү турында карар жирлек башлыгы тәкъдиме буенча Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән тәртиптә кабул ителә.

17.1.3. Муниципаль хезмәткәргә әлеге Нигезләмәнең 17.1 пунктындагы 2 пунктчасында каралган бер тапкыр бирелә торган бүләкләү муниципаль хезмәткәрләрнең билгеләнгән хезмәт хакы фонды чикләрендә жирлек Советы тарафыннан расланган тәртиптә һәм күләмдә түләнә.

17.1.4. Хуплау һәм бүләкләү турында тиешле язма муниципаль хезмәткәрнең хезмәт кенәгәсендә һәм шәхси эшенә кертелә.

17.2. Дисциплинар жинаять қылган өчен - муниципаль хезмәткәрләр аңа йөкләнгән хезмәт бурычларын үтәмәгән яки тиешенчә үтәмәгән өчен - яллаучы вәкиле (эш бирүче) түбәндәге дисциплинар жәзаларны кулланырга хокуклы:

- 1) искәрмә;
- 2) шелтә;
- 3) муниципаль хезмәттән тиешле нигезләр буенча азат итү.

17.2.1. Дисциплинар хата жибәргән муниципаль хезмәткәр вакытлыча (эмма бер айдан артык түгел), аның дисциплинар жаваплылығы турындагы мәсьәлә хәл ителгәнчә, акчалата тотуны саклап, вазифа бурычларын үтәүдән читләштерелергә мөмкин. Муниципаль хезмәткәрне бу очракта вазифа бурычларын үтәүдән читләштерү муниципаль хокукий акт белән башкарыла.

17.2.2. Һәр дисциплинар хата өчен бер генә дисциплинар жәза кулланыла ала.

17.2.3. Дисциплинар жәза кулланылганчы, жирле үзидарә органы житәкчесе муниципаль хезмәткәрдән анлатманы язма рәвештә таләп итәргә тиеш. Муниципаль хезмәткәр тарафыннан анлатма бирелмәгән очракта, 2 эш көне тәмамлангач, тиешле акт төзелә. Муниципаль хезмәткәрнең язма рәвештә анлатма бирүдән баш тартуы дисциплинар жәзаны куллану өчен киртә түгел.

17.2.4. Дисциплинар жәзаны кулланганчы хезмәт тикшерүе үткәрелә.

17.2.5. Дисциплинар жәзаны кулланганда муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан қылынган дисциплинар жинаятынен авырлығы, аның гаебе дәрәжәсе, дисциплинар жинаяты қылынган шартлар һәм муниципаль хезмәткәрләрнең үз вазифа бурычларын үтәвенен алдынгы нәтиҗәләре исәпкә алыша.

17.2.6. Дисциплинар жәза дисциплинар жинаяты ачыкланганин соң, эмма аны тапканнан соң бер айдан да соңга калмычча, муниципаль хезмәткәрнең вакытлыча эшкә сәләтsezлеге, ялда булуы, житди сәбәпләр аркасында хезмәттә булмауның башка очракларын, шулай ук хезмәт тикшерүе үткәрү вакытын исәпкә алмаганды кулланыла.

17.2.7. Дисциплинар жәза дисциплинар жинаяты қылынганин соң алты айдан соңрак, ә финанс-хужалык эшчәнлеге яки аудитор тикшерүе нәтиҗәләре буенча дисциплинар жинаяты қылынганин соң ике елдан соң кулланыла алмый. Күрсәтелгән срокларга жинаяты эше буенча эш вакыты кертелми.

17.2.8. Муниципаль хезмәткәргә карата дисциплинар жәзаны куллану турында боерыкның күчермәсе, аны куллану нигезләрен күрсәтеп, муниципаль хезмәткәргә, хезмәткәрнең эштә булмавын исәпкә алмаганды, өч эш көне дәвамында кульязмага

тапшырыла. Эгәр хезмәткәр әлеге боерык белән имза куеп танышудан баш тартса, тиешле акт төзелә.

17.2.9. Муниципаль хезмәткәр дисциплинар жәзаны язма рәвештә дәүләт хезмәт инспекциясенә һәм (яки) шәхси хезмәт бәхәсләрен карау органнарына шикаять итәргә хокуклы.

17.2.10. Эгәр дисциплинар жәза кулланылган көннән алыш бер ел дәвамында муниципаль хезмәткәр яңа дисциплинар жәзага дучар ителмәсә, ул дисциплинар жәзага ия түгел дип санала.

17.2.11. Жирле үзидарә органы житәкчесе муниципаль хезмәткәрдән муниципаль хезмәткәрнең язма гаризасы һәм аның турыдан-туры житәкчесе үтенече буенча дисциплинар жәза кулланылғаннан соң бер ел узганчы дисциплинар жәзаны алыш куя.

18. Чикләүләрне һәм тыюларны үтәмәгән өчен, мәнфәгатьләр конфликтynyны кисәту яки жайга салу турында таләпләрне һәм коррупциягә каршы тору максатларында билгеләнгән бурычларны үтәмәгән өчен жәзалар

18.1. Муниципаль хезмәткәрләргә чикләүләрне һәм тыюларны, мәнфәгатьләр конфликтин булдырмау яки жайга салу турындагы таләпләрне һәм «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» гы Федераль закон, «Коррупциягә каршы тору турында» гы Федераль закон һәм башка федераль законнар белән коррупциягә каршы тору максатларында билгеләнгән бурычларны үтәмәгән өчен әлеге Нигезләмәнең 17.2 пунктында каралган жәзалар кулланыла.

18.2. Муниципаль хезмәткәр әлеге Нигезләмәнең 6 һәм 7 статьяларында каралган хокук бозулар кылышын очракта ышанычны югалту сәбәпле муниципаль хезмәттән азат ителергә тиеш.

18.3. Әлеге Нигезләмәнең 6, 7 статьяларында һәм 17.2 пунктында каралган жәзалар яллаучы вәкиле (эш бирүче) тарафыннан түбәндәгеләр нигезендә кулланыла:

1) коррупция һәм башка хокук бозуларны профилактикалау буенча тиешле муниципаль органның кадрлар хезмәте бүлекчәсе (алга таба - хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсе) яки «Коррупциягә каршы тору турында» 2008 елның 25 декабрендәге № 273-ФЗ Федераль законның 13_4 статьясы нигезендә Россия Федерациясе Президенты хакимиятенең вәкаләтле бүлекчәсе тарафыннан үткәрелгән тикшерү нәтижәләре турында доклад;

2) тикшерү нәтижәләре турындагы доклад комиссиягә жибәрелгән очракта муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт тәртибенә таләпләрне үтәү һәм мәнфәгатьләр конфликтин жайга салу буенча комиссия тәкъдимнәре;

2.1) коррупция һәм башка хокук бозуларны профилактикалау буенча тиешле муниципаль органның кадрлар хезмәте бүлекчәсенең коррупциячел хокук бозулар кылу турында доклады, анда аны башкаруның фактик шартлары бәян ителә, һәм муниципаль хезмәткәрнең аның ризалыгы белән һәм коррупциячел хокук бозу фактын тану шарты белән генә (ышанычны югалту сәбәпле эштән азат итү рәвешендә жәза кулланудан тыш) язмача анлатмасы;

3) муниципаль хезмәткәр анлатмалары;

4) башка материаллар.

18.4. Хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлеге тарафыннан тикшерү үткәрү өчен нигез булып язма рәвештә бирелгән житәрлек мәгълүмат тора:

- 1) хокук саклау органнары, башка дәүләт органнары, жирле үзидарә органнары һәм аларның вазыйфай затлары;
- 2) сәяси партияләрнең төбәк яки жирле бүлекчәләре, шулай ук закон нигезендә теркәлгән, сәяси партияләр булмаган төбәк ижтимагый берләшмәләре;
- 3) тиешле муниципаль берәмлектә төzelгән ижтимагый совет;
- 4) массакүләм мәгълүмат чаралары.

18.5. Аноним хәбәрләр хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлеге тарафыннан тикшерү үткәру өчен нигез булып хезмәт итә алмый.

18.6. Тикшерү узганчы, хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлеге муниципаль хезмәткәрдән аңлатманы язма рәвештә таләп итәргә тиеш. Эгәр ике әш көне тәмамлангач, муниципаль хезмәткәр тарафыннан қурсәтелгән аңлатма бирелмәсә, тиешле акт төзелә. Муниципаль хезмәткәр тарафыннан аңлатма бирмәү тикшерү үткәру өчен киртә түгел.

18.7. Муниципаль хезмәткәр әлеге Нигезләмәнең 6.5 яки 6.7 пунктларында каралган хокук бозуларны кылган очракта, тикшерү нәтижәләре турында доклад, муниципаль хезмәткәрнең язмача аңлатмасы һәм башка материаллар хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлеге тарафыннан муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт тәртибенә таләпләрне үтәү һәм мәнфәгатьләр конфликтин җайга салу буенча комиссиягә тапшырыла, ул муниципаль хезмәткәргә карата дисциплинар җәза бирү буенча яллаучы вәкиленә (әш бирүчегә) тәкъдимнәр әзерли.

Муниципаль хезмәткәрләр башка хокук бозулар кылган очракта тикшерү нәтижәләре турында доклад, муниципаль хезмәткәрнең язмача аңлатмасы һәм башка материаллар хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлеге тарафыннан яллаучы вәкиленә (әш бирүчегә) тапшырыла.

18.8. Әлеге Нигезләмәнең 6, 7 статьялары һәм 17.2 пунктында каралган жәзаларны кулланганда муниципаль хезмәткәрләрнең коррупциячел хокук бозу характеры, аның авырлығы, аны башкарған шартлар, муниципаль хезмәткәрләрнең башка чикләуләрне һәм тыюларны, мәнфәгатьләр конфликтин булдырмау яки җайга салу турындагы таләпләрне үтәве һәм коррупциягә каршы тору максатларында билгеләнгән бурычларны үтәве исәпкә алына, шулай ук муниципаль хезмәткәрләрнең үз вазифаи бурычларын үтәүнен алдынгы нәтижәләре.

18.9. Әлеге Нигезләмәнең 6, 7 статьялары һәм 17.2 пунктында каралган жәзалар муниципаль хезмәткәрләрнең коррупциячел хокук бозулар кылганнары ачыкланғаннан соң бер айдан да соңға калмычча, муниципаль хезмәткәрнең вакытлыча эшкә сәләтсезлеге, ялда булуы чорын, житди сәбәпләр аркасында хезмәттә булмауның башка очракларын, шулай ук хокук бозуларны профилактикалау һәм қурсәтелгән тикшерү материалларын карау турында кадрлар хезмәте бүлекчәсе тарафыннан муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт тәртибенә таләпләрне үтәү һәм мәнфәгатьләр конфликтин җайга салу буенча комиссия тарафыннан қурсәтелгән тикшерү вакытын исәпкә алмаганда. Шул ук вакытта жәза коррупцион хокук бозу кылышынан соң алты айдан да соңға калмычча кулланылырға тиеш.

18.10. Коррупциячел хокук бозулар кылган очракта муниципаль хезмәткәргә карата жәзаны куллану турында боерыкта жәзаны куллану нигезе буларак «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законның 27.1 статьясының 1 яки 2 өлеше қурсәтелә.

18.11. Муниципаль хезмәткәргә карата хокук бозулар һәм аларның нигезләмәләре бозылган норматив хокукий актлар қурсәтелгән жәзаны куллану турында яки муниципаль хезмәткәргә карата мондый жәзаны кулланудан баш тарту турында боерыкның күчермәсе, мотивлар қурсәтелеп, тиешле акт чыккан көннән алыш өч әш көне дәвамында расписка

алып муниципаль хезмәткәргә тапшырыла. Әгәр муниципаль хезмәткәр әлеге расписканы бирудән баш тартса, тиешле акт төзелә.

18.12. Жәза федераль закон нигезендә муниципаль хезмәткәр тарафыннан шикаять итепергә мөмкин.

18.13. Әгәр дә бер ел эчендә муниципаль хезмәткәр әлеге Нигезләмәнең 17.2 пунктының 1 яки 2 пунктчасында каралган дисциплинар жәзага тартылмаса, ул жәзага тартылмый дип санала.

18.14. Эшкә алушының вәкиле (эш биручे) әлеге Нигезләмәнең 17.2 пунктының 1 яки 2 пунктчасында каралган дисциплинар жәзаны үз инициативасы буенча, муниципаль хезмәткәрнең язма гаризасы буенча яки аның турыдан-туры житәкчесе үтенече буенча дисциплинар жәзаны кулланғаннан соң бер ел узганчы муниципаль хезмәткәрдән алырга хокуклы.

19. Муниципаль берәмлектә кадрлар эше

19.1. Муниципаль берәмлектә кадрлар эше үз эченә ала:

1) муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен кадрлар составын формалаштыру;

2) муниципаль хезмәт турындагы закон нигезләмәләрен гамәлгә ашыру турында тәкъдимнәр әзерләү һәм әлеге тәкъдимнәрне яллаучы вәкиленә (эш биручегә) керту;

3) муниципаль хезмәткә керү, аны узу, хезмәт килешүе (контракты) төзү, муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләү, муниципаль хезмәт вазыйфасыннан азат итү, муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәттән азат итү һәм аның пенсиягә чыгуы белән бәйле боерыклар проектларын әзерләүне оештыру, муниципаль вазыйфаларны биләгән затларның пенсиясенә өстәмә түләүләрне рәсмиләштерү өчен документлар әзерләү, муниципаль хезмәткәрләрнең күпьеңлек хезмәте өчен пенсия һәм тиешле документлар рәсмиләштерү;

4) муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт кенәгәләрен алып бару (булган очракта), муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан муниципаль хезмәт үткән чорда хезмәт эшчәнлеге турында мәгълүмат формалаштыру һәм қурсәтелгән мәгълүматларны Россия Федерациясе Пенсия фондының мәгълүмати ресурсларында саклау өчен мәжбүри пенсия иминияте системасында индивидуаль (персонификацияләнгән) исәп-хисап турында Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә тапшыру;

5) «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законның 30 статьясында билгеләнгән тәртиптә муниципаль хезмәткәрләрнең шәхси эшләрен алып бару;

6) муниципаль берәмлектә муниципаль хезмәткәрләр реестрын алып бару;

7) муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт таныклыкларын рәсмиләштерү һәм бирү;

8) муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфаларын биләүгә һәм муниципаль хезмәткәрләрне кадрлар резервына кертугә конкурс үткәру;

9) муниципаль хезмәткәрләрне атtestацияләү;

10) кадрлар резервы белән эшне оештыру һәм аны нәтижәле куллану;

11) муниципаль хезмәткә кергәндә граждан тәкъдим иткән шәхси мәгълүматларның һәм башка мәгълүматларның дөреслеген тикшерүне оештыру, шулай ук дәүләт серен тәшкил итүче мәгълүматларга билгеләнгән формадагы рөхсәтне рәсмиләштерү;

12) муниципаль хезмәткәрләрнең керемнәре, мәлкәте һәм мәлкәти характеристады йөкләмәләре турында белешмәләрне тикшерүне оештыру, шулай ук «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законның 13 статьясында һәм башка федераль законнарда билгеләнгән муниципаль хезмәт белән бәйле чикләүләрне үтәүне оештыру;

13) муниципаль хезмәтнең хокукий һәм башка мәсьәләләре буенча муниципаль хезмәткәрләргә консультация биры;

14) хезмәт законнары һәм әлеге Кодекс белән билгеләнгән кадрлар эшенең башка мәсьәләләрен хәл итү.».

20. Килешү нигезендә муниципаль хезмәт өчен кадрлар әзерләү

20.1. Муниципаль хезмәтнең югары квалификацияле кадрлар составын формалаштыру максатларында жирле үзидарә органнары муниципаль хезмәт өчен гражданнары килешү нигезендә Россия Федерациясенең Мәгариф турындагы законнары нигезендә һәм «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль закон нигезләмәләрен исәпкә алыш әзерләүне оештыра ала.

20.2. Муниципаль хезмәтне үтү бурычы белән максатчан уқыту турында килешү (алга таба - максатчан уқыту турында килешү) жирле үзидарә органы һәм граждан арасында төзелә һәм укуны тәмамлаганнан соң билгеләнгән вакыт эчендә курсәтелгән жирле үзидарә органында муниципаль хезмәт үтү буенча гражданың йөкләмәсен күздә тота.

20.3. Максатлы уқыту турында килешү конкурс нигезендә төзелә

20.4. Конкурс жирле үзидарә органы тарафыннан игълан ителә һәм конкурс комиссиясе тарафыннан үткәрелә.

20.5. Максатлы уқыту турында килешү төзү өчен конкурс үткәрү турында мәгълүмат «Наш Черемшан»-«Безнең Чирмешән» газетасында басылып чыгарга һәм Чирмешән муниципаль районның рәсми сайтында «Интернет» мәгълүмати-телекоммуникацион челтәрендә әлеге конкурс уздырылуға бер айдан да соңга калмыйча урнаштырылсыра тиеш.

20.6. Конкурсны үткәрү турында 20.5 пунктында каралган мәгълүматта укуны тәмамлаганнан соң гражданнар тарафыннан биләнергә тиешле муниципаль хезмәт вазифалары төркемнәре курсәтелә;

бу вазифаларга квалификация таләпләре;

конкурска 20.8 пунктка ярашлы рәвештә тапшырыла торган документлар исемлеге, аларны кабул итү урыны һәм вакыты;

срок, ул тәмамланганчы әлеге документлар кабул ителә;

конкурсны үткәрү көне, урыны һәм тәртибе;

максатлы уку турында килешү төзү өчен кандидатларны бәяләү һәм сайлау өчен кулланыла торган конкурс процедуралары;

язулы бирәм темасы (әгәр конкурс комиссиясе кулланган конкурс процедураларының берсе язма бирәм булса), шулай ук башка мәгълүмати материаллар да булырга мөмкин.

20.7. Максатлы уку турында килешү төзү конкурсында беренче тапкыр урта һөнәри яки югары белемне көндезге уку формасы буенча Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары акчалары хисабына алучы гражданнар катнаша ала. Әлеге конкурста катнашучы граждан муниципаль хезмәткә кергәндә, шулай ук әлеге Нигезләмәнең 20.14 пунктында каралган бөтен срок дәвамында муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законда билгеләнгән таләпләргә туры килергә тиеш.

20.8. Конкурста катнашырга теләк белдергән граждан жирле үзидарә органына тәкъдим итә:

1) шәхси гариза;

2) муниципаль хезмәткә керүче гражданны жирле үзидарә органына тәкъдим итү өчен федераль закон нигезендә расланган форма буенча үз куллары белән тутырылган һәм имзаланган анкета, фотографияне күшүп;

3) паспортның күчермәсе (конкурсса килгәч паспорт үзе күрсәтелә);

4) гражданның хезмәт (һөнәри) эшчәнлеген раслаучы хезмәт кенәгәсе күчермәсе яки башка документлар (элек хезмәт (һөнәри) эшчәнлеге гамәлгә ашырылмаган очраклардан тыш);

5) «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында»ғы Федераль закон нигезендә гражданның муниципаль хезмәткә керүенә һәм аны үтүнә комачаулаучы авыру булмавы турында медицина оешмасының нәтижәсе;

6) белем бирү оешмасының белешмәсе, гражданның беренче тапкыр көндезге уку формасы буенча Россия Федерациясе бюджет системасы бюджеты акчалары хисабына урта һөнәри яки югары белем алудың раслыгы, шулай ук ул үзләштерә торган белем бирү программасы (һөнәр атамасы, белгечлелеге яки әзерлек юнәлеше күрсәтелгән), гражданның уку планы нигезендә аралық аттестацияләр узу нәтижәләре, аның уставта һәм мәгариф оешмасының эчке тәртибе кагыйдәләрендә каралган бурычларын үтәве турында мәгълүмат бирә.

20.9. Жирле үзидарә органы житәкчесе карапы буенча әлеге Нигезләмәнең 20.8 пунктына ярашлы рәвештә граждан тарафыннан тапшырылган документларга кертелгән шәхси мәгълүматларның һәм башка мәгълүматларның дөреслеген һәм тулылыгын тикшерү мөмкин.

20.10. Конкурс комиссиясе дәгъвачыларны 20.8 пунктының 1 - 6 өлешендә күрсәтелгән документлар нигезендә, шулай ук конкурс процедуралары нәтижәләре буенча бәяли. Жирле үзидарә органы карапы буенча конкурс процедуралары индивидуаль әңгәмә, тест һәм (яки) язма биремнә күздә tota.

20.11. Конкурс комиссиясе утырышлар үткәрә һәм муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә конкурс үткәрү өчен муниципаль район Советының муниципаль хокукый актларында билгеләнгән тәртиптә максатчан укыту турында килешү төзү турында карап кабул итә.

20.12. Конкурста катнашкан гражданнарга аның тәмамлануына бер ай эчендә язма рәвештә нәтижәләр турында хәбәр ителә.

20.13. Конкурста катнашу белән бәйле чыгымнар (конкурс уздырыла торган урынга бару һәм кире кайту, торак бинаны арендалау, яшәү, элемтә чаралары хезмәтләреннән файдалану һәм башкалар) гражданнар тарафыннан үз акчалары хисабына башкарыла.

20.14. Максатлы укуны тәмамлаганнан соң муниципаль хезмәтне мәжбүри утү вакыты максатчан укыту турында килешү белән билгеләнә. Күрсәтелгән срок жирле үзидарә органы максатчан укыту турында килешүгә ярашлы рәвештә гражданга социаль ярдәм чаралары биргән вакыттан да ким булмаска тиеш, әмма биш елдан артык түгел.

20.15. Максатлы укыту турында килешү якларының йөкләмәләре һәм җаваплылыгы Россия Федерациясе законнарына ярашлы рәвештә максатчан укыту турында килешү белән билгеләнә.

20.16. Максатлы уку турында килешү граждан белән бер тапкыр төзелергә мөмкин.

20.17. Максатлы укыту турында килешүдә каралган чыгымнарны финанс белән тәэммин итү жирле бюджет акчалары хисабына башкарыла.

21. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси мәгълүматлары

Муниципаль хезмәткәрнең шәхси мәгълүматлары Россия Федерациясе Хезмәт Кодексының 14 бүлгендә каралган үзенчәлекләр белән шәхси мәгълүматлар өлкәсендә Россия Федерациясе законнары нигезендә эшкәртелергә тиеш.

22. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси эшен алып бару тәртибе

22.1. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси эше ачыла, аңа муниципаль хезмәткә керү, аны узу һәм муниципаль хезмәттән азат итү белән бәйле документлар күшyла.

22.2. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси эше 10 ел дәвамында саклана. Муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәттән азат иткәндә аның шәхси эше жирле үзидарә органы архивында, муниципаль хезмәтнең соңғы урынында саклана.

22.3. Муниципаль хезмәткәр муниципаль хезмәт вазифасын биләгән жирле үзидарә органын бетергәндә, аның шәхси эше жирле үзидарә органнары функцияләре тапшырылган жирле үзидарә органына яки аларның хокукый варисларына саклауга тапшырыла.

22.4. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси эшен алып бару дәүләт граждан хезмәткәренең шәхси эшен алып бару өчен билгеләнгән тәртиптә башкарыла.

23. Муниципаль берәмлектә муниципаль хезмәткәрләр реестры

23.1. Муниципаль берәмлектә муниципаль хезмәткәрләр реестры алыш барыла.

23.2. Муниципаль хезмәттән азат ителгән муниципаль хезмәткәр эштән азат ителгән көнне муниципаль хезмәткәрләр реестрыннан чыгарыла

23.3. Муниципаль хезмәткәр вафат булган (һәлак булган) очракта йә муниципаль хезмәткәрне хәбәрсез югалган дип таныган яисә аны закон көченә кергән суд карары белән үлгән дип игълан иткән очракта, муниципаль хезмәткәр муниципаль хезмәткәрләр реестрыннан үлгән (һәлак булган) көннең яисә суд карары законлы көченә кергән көннең иртәгесеннән алыш торган көнгә төшереп калдырыла.

24. Муниципаль хезмәтнең кадрлар составын формалаштыруның өстенлекле юнәлешләре

Муниципаль хезмәтнең кадрлар составын формалаштырганда Чирмешән муниципаль районның жирле үзидарә органнары муниципаль хезмәт турында ТР кодексында билгеләнгән муниципаль хезмәтнең кадрлар составын формалаштыруның өстенлекле юнәлешләре белән житәкчелек итә.

25. Муниципаль хезмәтне финанслау

Муниципаль хезмәтне финанслау жирле бюджетлар хисабына башкарыла, шул исәптән муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт хакына чыгымнар, пенсия белән тәэмmin итү, муниципаль хезмәткәрләргә бирелә торган гарантияләрне тәэмmin итү белән бәйле башка чыгымнар, әгәр федераль закон яки муниципаль хезмәт турында ТР Кодексы белән башкача билгеләнмәгән булса.

26. Муниципаль хезмәтне үстерү программалары

Муниципаль хезмәтне үстерү муниципаль хезмәтне үстерү программалары һәм Татарстан Республикасы муниципаль хезмәтен үстерү программалары белән тәэмmin ителә, алар жирле бюджетлар һәм Татарстан Республикасы бюджеты акчалары хисабына финанслана.